

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

Wyle 165-280

lucy, 184, 198, 202, 252, 262

TAJNE
Egz. Nr 165

II KONFERENCJA NAUKOWO-TEORETYCZNA
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO

Referat nr 3

NATARCIE KORPUSU ARMIJNEGO NA ZAWCZASU
PRZYGOTOWANĄ OBRONĘ NIEPRZYJACIELA
W WARUNKACH OBUSTRONNEGO STOSOWANIA
BRONI ATOMOWEJ I CHEMICZNEJ

(niektóre zagadnienia)

Archiwum Biblioteki Tajnej
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. br. K. Świerczewskiego

Dział
Nr 011702

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
BIBLIOTEKA TAJNA
0906S
113

12540

REMBERTÓW PAŹDZIERNIK 1955

204

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

Wyle 165-280

brak, 184, 198, 252, 262

TAJNE
Egz. Nr 165

II KONFERENCJA NAUKOWO-TEORETYCZNA
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO

Referat nr 3

NATARCIE KORPUSU ARMIJNEGO NA ZAWCZASU
PRZYGOTOWANĄ OBRONĘ NIEPRZYJACIELA
W WARUNKACH OBUSTRONNEGO STOSOWANIA
BRONI ATOMOWEJ I CHEMICZNEJ

(niektóre zagadnienia)

Archiwum Biblioteki Tajnej
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. br. K. Świerczewskiego
Dział _____
Nr 011702

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
BIBLIOTEKA
09068
113

12540

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
Im. gen. broni K. Swierczewskiego

Amel. post 12 357 PL

~~T A J N E~~

Egz. Nr 165

Archiwum Biblioteki Tajnej
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
Im. gen. br. K. Swierczewskiego

Dział

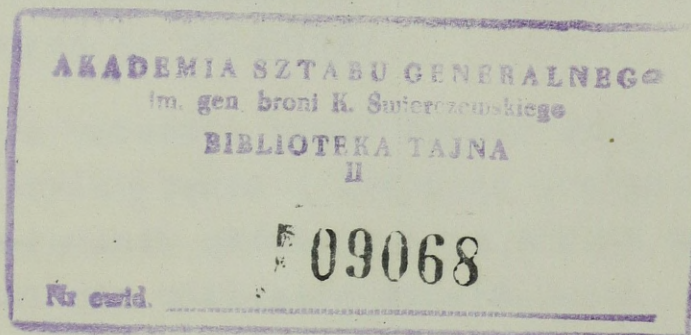
Nr

II KONFERENCJA NAUKOWO-TEORETYCZNA
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO

R e f e r a t - nr. 3.

NATARCIE KORPUSU ARMIJNEGO NA ZAWCZASU PRZYGOTOWANA
OBRONĘ NIEPRZYJACIELA W WARUNKACH OBUSTRONNEGO
STOSOWANIA BRONI ATOMOWEJ I CHEMICZNEJ.

/niektóre zagadnienia/

PLAN REFERATU.

W s t e p:

ROZDZIAŁ I. Ogólne zasady przełamania zawczasu przygotowanej obrony nieprzyjaciela przez związki taktyczne.

1. Miejsce i rola korpusu armijnego w operacji zaczepnej armii.
2. Możliwości bojowe, potrzeby wzmocnienia i skład bojowy korpusu armijnego w natarciu.
3. Głębokość zadań bojowych związków taktycznych w natarciu.
4. Ugrupowanie bojowe związków taktycznych w natarciu.
5. Zabezpieczenie bojowe działań /OPatom, OPlot, OPchem/.

ROZDZIAŁ II. Organizacja przełamania przez korpus armijny zawczasu przygotowanej obrony nieprzyjaciela.

1. Metoda pracy dowódcy korpusu armijnego nad wypracowaniem decyzji.
2. Metoda organizacji współdziałania.
3. Przegrupowanie, luzowanie i zajęcie przez wojska rejonów wyjściowych do natarcia.

ROZDZIAŁ III. Prowadzenie natarcia przez korpus armijny.

1. Atomowe, artyleryjskie i lotnicze przygotowanie ataku.
2. Atak i przełamanie głównego pasa obrony nieprzyjaciela; działania oddziałów wydzielonych.
3. Odparcie kontrataku odwodów korpuśnych nieprzyjaciela.
4. Przełamanie z marszu drugiego pasa obrony nieprzyjaciela.
5. Rozwinięcie natarcia w celu wykonania zadania dnia.

ZAKOŃCZENIE,

Referat przygotowała Katedra Sztuki Operacyjnej
i Wyższych Związków Taktycznych ASG.

Autor referatu - płk. KURNIEWICZ Zastępca Szefa
Katedry do spraw WZT.

Referat został zaakceptowany przez
Radę Naukową ASG.

W S T Ę P .

Podstawowym i głównym rodzajem współczesnych działań wojennych są działania zaczepne /operacje zaczepne/, ponieważ tylko one mogą zapewnić całkowite rozgromienie nieprzyjaciela, prowadzące do pełnego zwycięstwa.

Współczesne operacje zaczepne cechuje:

- zdecydowany charakter celów i zadań operacji, wyrażający się w stałym dążeniu do całkowitego zniszczenia nieprzyjaciela;
- duży rozmach operacji, który charakteryzuje masowy udział w nich różnych rodzajów wojsk i różnych technicznych środków walki, duża szerokość pasów natarcia i odcinków przełamania, głębokość operacji, wysokie tempo natarcia wojsk /do 30-40 km na dobę/ i czas trwania operacji;
- scentralizowane dowodzenie wojskami mające na celu zapewnienie dowódcy możliwości stałego wpływu na działania podległych mu wojsk i podyktowane koniecznością zgrania ich działań /współdziałania/ dla jak najlepszego wykonania zadania operacji zaczepnej;
- nieprzerwane prowadzenie operacji wpływające z konieczności utrzymania wysokiego tempa dla osiągnięcia zdecydowanych celów tej operacji;
- duża ruchliwość /manewrowość/, wynikająca ze stałego zwiększenia wyposażenia technicznego wszystkich rodzajów wojsk i stałego doskonalenia techniki bojowej;
- różnorodność form prowadzenia działań bojowych, skomplikowany charakter i szybki przebieg walk, szybkie zmiany sytuacji;
- duże zużycie środków materiałowo-technicznych, stąd - stały wzrost wymagań w zakresie materiałowo-technicznego zabezpieczenia operacji.

Zdecydowane cele i zadania, szybkość rozwoju oraz skomplikowany charakter współczesnych operacji wpływają w decydujący sposób na różnorodność form manewru operacyjnego, stosowanych przy planowaniu i w czasie rozwinięcia operacji zaczepnych.

Do zasadniczych form manewru operacyjnego, stosowanych we współczesnych operacjach zaczepnych, w zależności od ich zamierzenia należą:

- osłone uderzenie w celu przełamania;
- operacyjne oskrzydlenie;
- operacyjne obejście.

Pierwszą formą manewru stosuje się najczęściej na początku operacji, gdy konieczne jest przełamanie ciągłego frontu obrony nieprzyjaciela. Pozostałe dwie formy - najczęściej w czasie rozwinięcia operacji.

We współczesnych warunkach każda operacja zaczepna /lub co najmniej ich większość/ zazwyczaj rozpoczyna się od przełamania ciągłego frontu obrony nieprzyjaciela, by po przełamaniu taktycznej strefy jego obrony przejść do manewrowych form działań w operacyjnej głębokości obrony nieprzyjaciela i doprowadzić do okrążenia i zniszczenia lub wzięcia do niewoli zasadniczego sgrupowania nieprzyjaciela.

Zatem przełamanie i jego rozwinięcie będzie stanowiło zasadniczą treść pierwszego etapu współczesnych operacji zaczepnych i od powodzenia przełamania w głównej mierze będzie powożenie tych operacji.

Zadania przełamania wykonyją ogólnowojskowe związki taktyczne pierwszego operacyjnego rzutu - rzutu przełamania. Stąd też rola i znaczenie działań tych związków taktycznych podczas przełamania przygotowanej obrony nieprzyjaciela jest niezmiernie duża dla powodzenia całej operacji zaczepnej wojsk armii /Frontu/.

Przełamanie przygotowanej obrony nieprzyjaciela należy do najbardziej skomplikowanych rodzajów natarcia. Możliwość zastosowania na polu walki broni atomowej oraz innych nowoczesnych zdobyczy nauki i techniki zwiększyła niewątpliwie możliwości bojowe związków taktycznych przy wykonaniu przełamania przygotowanej obrony nieprzyjaciela, lecz równocześnie jeszcze bardziej skomplikowała charakter ich zadań oraz organizację przełamania. Cały szereg zagadnień związanych z przygotowaniem i prowadzeniem przełamania wymaga w związku z powyższym bardziej szczegółowego przeanalizowania i ustalenia.

W niniejszym referacie zostaną omówione niektóre najważniejsze zagadnienia dotyczące zasad ogólnych przełamania, jego organizacji i prowadzenia przez związki taktyczne, biorąc za podstawę działania korpusu armijnego przy przełamaniu zawczasu przygotowanej obrony nieprzyjaciela.

Główna uwaga zostanie zwrócona przy tym na następujące zagadnienia:

- głębokość zadań związków taktycznych podczas przełamania przygotowanej obrony nieprzyjaciela i ich współzależność;
- ugrupowanie bojowe związków taktycznych, rola oddziałów wydzielonych, miejsce dywizji smechanizowanej w ugrupowaniu bojowym korpusu armijnego i jej zadania, znaczenie i wykorzystanie drugich rzutów i odwodów;
- obrona przeciwatomowa, przeciwlotnicza i przeciwochemiczna wojsk w natarciu;
- metoda wypracowania decyzji i organizacji współdziałania przez dowódcę korpusu armijnego;
- odpieranie kontrataków i przeciwdzierzeń przez korpus armijny w toku natarcia;
- przełamanie z marszu drugiego pasa obrony nieprzyjaciela.

Uważamy, że wyznaczenie i uzgodnienie poglądów na te najważniejsze zagadnienia przyczyni się do usprawnienia metod szkolenia wojsk i podniesienia ich gotowości bojowej do prowadzenia tak skomplikowanego rodzaju natarcia, jakim jest przełamanie przygotowanej obrony nieprzyjaciela w warunkach stosowania broni atomowej i chemicznej.

ROZDZIAŁ I.

OGÓLNE ZASADY PRZEŁAMANIA ZAWCZASU PRZYGOTOWANEJ OBRONY NIEPRZYJACIELA PRZEZ ZWIĄZKI TAKTYCZNE.

Przełamanie zawczasu przygotowanej obrony nieprzyjaciela we współczesnych warunkach będzie wykonywane wspólnymi wysiłkami wszystkich rodzajów wojsk i lotnictwa z zastosowaniem broni atomowej i chemicznej.

Zasadniczym wymaganiem stawianym współczesnemu natarciu jest znaczące utycie sił i środków walki na decydujących kierunkach przy równoczesnym rozśrodkowaniu ich rozmieszczeniu oraz stworzenie przewagi nad nieprzyjacielem w siłach i środkach, szczególnie na kierunku głównego uderzenia.

Przewaga ta powinna zapewnić szybkie przełamanie taktycznej strefy obrony nieprzyjaciela i nieprzerwane rozwijanie przełamania w głąb i w stronę skrzydeł ze stałym narastaniem siły uderzenia. Wymagać to będzie głębokiego urzutowania wszystkich rodzajów wojsk biorących udział w przełamaniu oraz posiadania silnych odwodów różnego przeznaczenia.

Na stworzenie przewagi nad nieprzyjacielem w siłach i środkach w dużej mierze wpływa zastosowanie broni atomowej i chemicznej.

Broni atomowa jest potężnym środkiem obezwładnienia i niszczenia nieprzyjaciela. Stosując tę broń w połączeniu z ogniem artylerii i uderzeniami lotnictwa, wojska mają możliwość wykonania w krótszym czasie zadań związanych z przełamaniem przygotowanej obrony nieprzyjaciela. Inaczej mówiąc, z uwagi na to, że znaczna część zadań związanych z obezwładnieniem i zniszczeniem nieprzyjaciela na odcinku przełamania będzie wykonana za pomocą broni atomowej - rodzaje wojsk i lotnictwo będą miały możliwość wykonania swych zadań w znacznie krótszym czasie, co stwarza nowe warunki dla prowadzenia przełamania i zabezpiecza większy rozmach działań bojowych nacierających wojsk.

Broni atomowa będzie masowo stosowana z reguły na kierunku głównego uderzenia i na takie cele i obiekty, których porażenie stwarza warunki dla rozwinięcia natarcia wojsk w wysokim tempie.

Dlatego też wojska nacierające na tym kierunku powinny maksymalnie wykorzystać skutki uderzeń atomowych dla szybkiego przełamania zorganizowanego systemu obrony nieprzyjaciela i rozwinięcia natarcia w głąb i w stronę skrzydeł. Wojska zaś nacierające na innych kierunkach powinny być gotowe do działań bez zastosowania broni atomowej z naszej strony, lecz w warunkach zagrożenia użycia tej broni przez nieprzyjaciela.

Broń chemiczna może być użyta do obezwładnienia i zniszczenia tych celów i obiektów, na które nie planuje się użycia broni atomowej. Oprócz tego broń chemiczna może być stosowana równocześnie i łącznie z bronią atomową na duże obiekty nieprzyjaciela w celu najbardziej pełnego ich porażenia.

Tak broń atomowa, jak i chemiczna będą używane do obezwładnienia i niszczenia najważniejszych celów i obiektów, takich jak: silne węzły oporu nieprzyjaciela w głównym pasie jego obrony, odwody /szczególnie pancerne/, zgrupowania artylerii, lotniska, organa dowodzenia i urządzenia tyłowe.

Skuteczność użycia broni atomowej i chemicznej w dużej mierze zależy od zachowania możliwości użycia tych broni z zaskoczeniem.

Zaskoczenie w natarciu w warunkach stosowania broni atomowej i chemicznej nabiera szczególnego znaczenia. Wykonanie uderzeń atomowych i napadów chemicznych z zaskoczeniem /niespodziewanie dla nieprzyjaciela/ i niezwłoczne rozpoczęcie natarcia w ślad za tymi uderzeniami może doprowadzić do całkowitej dezorganizacji obrony nieprzyjaciela, pozbawić go możliwości stawiania zorganizowanego oporu i tym samym w znacznej mierze zapewnić powodzenie przełamania /a niekiedy - nawet zdecydować o powodzeniu przełamania/.

Zaskoczenie osiąga się przez zachowanie w ścisłej tajemnicy zamiaru walki i przygotowania własnych wojsk do natarcia /zwłaszcza przygotowań do wykonania uderzeń atomowych i napadów chemicznych/, przez skrócenie terminów przygotowania natarcia, skryte ześrodkowanie wojsk, ścisłe ich maskowanie oraz silną osłonę przeciwlotniczą. Szczególnie ważne jest ukrycie przed nieprzyjacielem odcinka przełamania i czasu rozpoczęcia atomowego przygotowania ataku.

W okresie przygotowawczym na odcinku, z którego ma być prowadzone natarcie, oraz na odcinkach sąsiednich należy zachować takie ugrupowanie bojowe wojsk i rezerw ogólnych jak do rozpoczęcia przygotowania natarcia.

Wszystkie wyżej wymienione zagadnienia należy wziąć pod uwagę przy planowaniu i organizacji przełamania.

Przełamanie przygotowanej obrony nieprzyjaciela organizuje się zazwyczaj na szczeblu Frontu i armii. Przy planowaniu przełamania na szczeblu armii ustala się szczegółowe zadania dla wykonawców przełamania - korpusów armijnych pierwszego rzutu operacyjnego.

Niżej zostaną rozpatrzone niektóre zasady ogólne dotyczące przełamania zawczasu przygotowanej obrony nieprzyjaciela przez korpus armijny.

1. Nielasa i role korpusu armijnego i operacji samodzielnej armii.

Najwyższym ogólnowojskowym związkiem taktycznym jest korpus armijny. Korpusy armijne przy przełamaniu zawczasu przygotowanej obrony nieprzyjaciela działają z reguły w składzie armii ogólnowojskowej, stanowiąc podstawową siłę jej składu bojowego. W wyjątkowych wypadkach korpus armijny może działać samodzielnie, podlegając bezpośredniej dźwicy Frontu.

Działający w składzie armii korpus armijny w armijnej operacji samodzielnej - w zależności od jej planu - może nacierać w pierwszym lub drugim rzucie operacyjnym armii. Będąc w pierwszym rzucie korpus armijny może działać na głównym lub też na pomocniczym kierunku uderzenia armii.

W zależności od tego, czy korpus armijny znajduje się w pierwszym czy też w drugim rzucie, na głównym czy na pomocniczym kierunku uderzenia - określa się jego miejsce w ugrupowaniu operacyjnym armii.

Rola korpusu armijnego w operacji samodzielnej armii zależy od jego miejsca w ugrupowaniu operacyjnym armii i od zadania przewidzianego w planie operacji do wykonania przez korpus armijny.

Korpus armijny, działający w pierwszym operacyjnym rzucie na kierunku głównego uderzenia armii, wykonuje zwykle następujące zadania:

- przełamuje we współdziałaniu z innymi rodzajami wojsk i sąsiadami taktyczną strefę obrony nieprzyjaciela, wykorzystując przy tym własne uderzenia atomowe i wsparcie lotnictwa, oraz niszczy główne zgrupowanie wojsk nieprzyjaciela broniące tej strefy w pasie jego natarcia /zwykle będzie to najsilniejsze zgrupowanie nieprzyjaciela w pasie natarcia armii/;
- rozwija przełamanie w głąb lub w stronę skrzydeł i opanowuje w pierwszym dniu natarcia ważną rubież lub obiekty na głębokości 30 - 40 km, stwarzając warunki wprowadzenia w wyłom grupy szybkiej Frontu /armii/ lub też wprowadzenia do bitwy drugiego operacyjnego rzutu armii oraz warunki rozwinięcia natarcia w dniu następnym;
- w następnych dniach operacji, rozwijając natarcie i wykonując zadania w kolejnych etapach operacji, korpus armijny wykorzystuje i utrwała powodzenie grupy szybkiej oraz we współdziałaniu z nią, z sąsiednimi korpusami armijnymi i z wojskami powietrzno-desantowymi /o ile działają/ okraża i niszczy oddzielne zgrupowania nieprzyjaciela.

Tak więc korpus armijny działający w pierwszym rzucie na kierunku głównego uderzenia armii spełnia w ramach armijnej operacji zaczepnej główną rolę, ponieważ od wykonania powyższych zadań przede wszystkim będzie zależało powodzenie operacji zaczepnej armii.

Korpus armijny, działający na pomocniczym kierunku uderzenia armii w pierwszym jej rzucie, zazwyczaj wykonuje następujące zadania:

- przełamuje na wyznaczonym odcinku obronę nieprzyjaciela i niszczy tę część jego sił, która znajduje się w pasie natarcia korpusu;
- aktywnymi działaniami tak na odcinku przełamania, jak i na pozostałym froncie natarcia wiąże siły nieprzyjaciela broniące się przed jego frontem oraz odwody nieprzyjaciela znajdujące się na kierunku swego natarcia, nie dopuszczając do wykorzystania ich na kierunku głównego uderzenia armii, i rozprasza w ten sposób wysiłki nieprzyjaciela;

- zabezpiecza skrzydło głównego zgrupowania uderzeniowego armii, odpierając kontrataki i przeciwuderzenia odwodów nieprzyjaciela, przez co zapewnia wysokie tempo natarcia i ułatwia wykonanie zadania wojskom działającym na kierunku głównego uderzenia armii.

Zatem rola korpusu armijnego działającego na pomocniczym kierunku uderzenia armii - w zależności od konkretnych warunków położenia - będzie również ważna, ponieważ wykonanie przez ten korpus powierzonych mu zadań może w znacznej mierze przyczynić się do powodzenia całości operacji zaczepnej armii.

Korpus armijny znajdujący się w drugim operacyjnym rzucie armii może być użyty do wykonania następujących zadań:

- rozwinięcia powodzenia korpusów pierwszego rzutu w głąb lub w stronę skrzydła przez przełamanie kolejnych rubieży obrony nieprzyjaciela w operacyjnej głębokości jego obrony oraz okrążenie i niszczenie - we współdziałaniu z grupą szybką i korpusami pierwszego rzutu - dużych zgrupowań nieprzyjaciela;
- odpierania przeciwuderzeń dużych sił nieprzyjaciela.

Do czasu wprowadzenia do bitwy korpus armijny drugiego rzutu armii stanowi siłę, którą dowódca armii może użyć celem rozwinięcia powodzenia w toku operacji względnie dla zdecydowanego wpływu na przebieg bitwy w najbardziej krytycznym jej okresie. Po wprowadzeniu do bitwy korpus armijny drugiego rzutu najczęściej będzie spełniał główną rolę w danym etapie operacji.

2. Możliwości bojowe, potrzeby wzmocnienia i skład bojowy korpusu armijnego w natarciu.

Możliwości bojowe korpusu armijnego w natarciu w konkretnych warunkach bojowych będą zależały od wielu czynników, a przede wszystkim od:

- stanu moralno-politycznego składu osobowego korpusu armijnego;

- składu organizacyjnego /ilości i rodzaju dywizji i innych oddziałów wchodzących w skład korpusu/, ukompletowania związków taktycznych i oddziałów oraz poziomu ich wyszkolenia bojowego;
- ilości i jakości środków wzmocnienia i wsparcia, jakie otrzyma korpus dla wykonania zadania/ w tym również od ilości i rodzaju wykonywanych uderzeń atomowych w pasie natarcia korpusu/;
- siły nieprzyjaciela przed frontem natarcia korpusu i charakteru jego obrony;
- materiałowo-technicznego zabezpieczenia wojsk korpusu;
- charakteru terenu, pory roku itp.

Przy obliczaniu możliwości i potrzeb wzmocnienia korpusu armijnego należy uwzględnić to, że współczesna obrona nieprzyjaciela jest organizowana na bardziej szerokim froncie i na znacznie większą głębokość w porównaniu do norm stosowanych przez nieprzyjaciela przed pojawieniem się broni atomowej. W związku z tym taktyczna gęstość piechoty, artylerii i czołgów w takiej obronie będzie odpowiednio mniejsza. Stąd też i nasze normy kalkulacyjne uległy odpowiednim zmianom.

Korpus armijny działający na kierunku głównego uderzenia armii będzie w większości wypadków przełamwał obronę nieprzyjaciela w całym pasie natarcia, czyli - pas natarcia korpusu będzie pokrywał się z jego odcinkiem przełamania.

Jednostką kalkulacyjną dla obliczenia możliwości korpusu armijnego w piechocie i określenia na tej podstawie przeciętnej szerokości jego odcinka przełamania - jest batalion piechoty /piechoty zmotoryzowanej/, który może nacierać na froncie 1000-1200 m.

Na takim froncie może bronić się nieprzyjaciel w sile do kompanii, co zapewnia batalionowi wystarczającą /przeciętnie - trzykrotną/ przewagę.

Szerokość odcinka przełamania korpusu armijnego można określić na podstawie obliczenia ilości batalionów piechoty /piechoty zmotoryzowanej/, jaką korpus może wydzielić do pierwszego rzutu pułków pierwszego rzutu dywizji.

Korpus armijny przełamujący przygotowaną obronę nieprzyjaciela na głównym kierunku uderzenia armii będzie z reguły ugrupowany w dwa rzuty; dywizje pierwszego rzutu korpusu będą również ugrupowane w dwa rzuty. Przy takim ugrupowaniu dywizja może mieć w pierwszych rzutach pułków cztery - pięć batalionów, zaś korpus armijny - osiem - dziesięć batalionów.

Stąd wniosek, że szerokość odcinka przełamania może wynosić:

- dla dywizji piechoty /zmechanizowanej/ - do 6 km.

/4-5 batalionów x 1000-1200 = 4 - 6 km/;

- dla korpusu armijnego - do 12 km /8-10 batalionów x 1000 -1200 m = 8 - 12 km/.

Należy przy tym zaznaczyć, że z uwagi na konieczność większego rozśrodkowania wojsk tak w położeniu wyjściowym, jak i w toku natarcia, wywołaną możliwością zastosowania broni atomowej przez nieprzyjaciela, a także z uwagi na konieczność zapewnienia im możliwości zastosowania manewru - dąży się do wyznaczania związków taktycznym w miarę możliwości szerszych odcinków przełamania.

Granica, do której można poszerzyć odcinek przełamania, będzie każdorazowo uwarunkowana możliwością zachowania takiego stosunku sił, który zapewniłoby przełamanie obrony nieprzyjaciela w szybkim tempie.

Jeżeli korpus armijny działa na pomocniczym kierunku i nie przełamuje obrony nieprzyjaciela w całym pasie natarcia, to szerokość jego pasa natarcia może być znacznie większa.

Dla ustalenia potrzeb wzmocnienia korpusu armijnego artyleria do ognia z zakrytych stanowisk ogniowych, należy rozpatrzyć potrzeby stworzenia grup artylerii w odpowiedniej ilości i sile dla zabezpieczenia walki w głębi obrony nieprzyjaciela.

Dla zabezpieczenia natarcia w głębi obrony nieprzyjaciela w korpusie armijnym działającym na kierunku głównego uderzenia armii trzeba mieć grupy artylerii o następującym przeciętnym składzie:

- pułkowe grupy artylerii w pułkach pierwszego rzutu -
po 3-4 dywizjony;

- pułkowe grupy artylerii w pułkach drugiego rzutu - po 2-3 dywizjony;
- dywizyjne grupy artylerii - po 3-4 dywizjony;
- korpuśną grupę artylerii - 6 i więcej dywizjonów.

Ponadto dla stworzenia pułkowych grup artylerii i dywizyjnej grupy artylerii o minimalnym składzie w dywizji drugiego rzutu korpusu, korpus potrzebuje średnio 2-4 dywizjony /nie licząc artylerii organicznej tej dywizji oraz dla stworzenia odwodu artyleryjskiego korpusu - 3-4 dywizjony.

Razem więc korpus armijny potrzebuje 30-41 dywizjonów /nie licząc artylerii organicznej dywizji drugiego rzutu korpusu/. Na zaspokojenie tych potrzeb korpus ma jedynie 15 dywizjonów.

Stąd wniosek, że możliwości organicznej artylerii korpusu armijnego nie zapewnią odpowiedniego wsparcia jego walki w głębi obrony nieprzyjaciela i w związku z tym korpus powinien być wzmocniony 15-26 dywizjonami artylerii czyli średnio do czterech brygad z dywizji artylerii przełamania oraz jednej brygady artylerii armat.

Niezbędne wzmocnienie korpusu armijnego artyleria przeciwpancerną oblicza się na podstawie potrzeb posiadania niezbędnej ilości dział towarzyszących /po 2 działa na kompanię/ oraz zorganizowania artyleryjskich odwodów przeciwpancernych o następującym składzie:

- w pułkach - jedna - dwie baterie artylerii przeciwpancernej;
- w dywizjach - od dywizjonu do pułku artylerii przeciwpancernej;
- w korpusie - jeden dwa pułki artylerii przeciwpancernej.

Dla pokrycia tych potrzeb korpus armijny powinien być wzmocniony średnio jedną brygadą artylerii przeciwpancernej.

Dla zapewnienia niezbędnej osłony wojsk korpusu armijnego artyleria przeciwlotniczą, - z wymaganą gęstością 25-30 dział przeciwlotniczych na 1 km frontu pasa natarcia korpusu - organicznych środków przeciwlotniczych korpusu nie wystarczy. Korpus będzie potrzebował wzmocnienia artylerią przeciwlotniczą w ilości do jednej dywizji artylerii przeciwlotniczej.

Przy przełamaniu przygotowanej obrony nieprzyjaciela konieczne jest stworzenie dostatecznej gęstości czołgów i dział pancernych dla zapewnienia wielkiej siły uderzenia i wysokiego tempa natarcia.

Czołgi i działa pancerne dzięki właściwościom swego opancerzenia znacznie osłabiającego oddziaływanie promieniowania przenikliwego oraz dużym możliwościami pokonywania terenu poddanego działaniu/^{broni}atomowej - są zdolne do niezwłocznego natarcia w ślad za własnymi uderzeniami atomowymi, wykorzystania skutków tych uderzeń dla szybkiego przełamania obrony nieprzyjaciela.

Dla przełamania przygotowanej obrony nieprzyjaciela na głównym kierunku uderzenia należy stworzyć w dywizjach pierwszego rzutu korpusu średnią gęstość około 25 czołgów i dział pancernych na 1 km frontu, co zapewni około trzykrotną przewagę nad nieprzyjacielem w czołgach przy przełamaniu głównego pasa obrony /średnia gęstość czołgów nieprzyjaciela w głównym pasie obrony może wynosić do 8-9 czołgów na 1 km frontu/.

Korpus armijny ma w składzie każdej dywizji piechoty organiczny pułk czołgów i artylerii pancernej /66 wozów bojowych/. Środki te mogą zapewnić dywizji nacierającej w pierwszym rzucie korpusu na froncie 6 km - gęstość 11 wozów bojowych na 1 km frontu. Dla stworzenia wymaganej gęstości dywizję piechoty należy wzmocnić około 84 wozami bojowymi /14x6/, czyli siłami do jednego pułku czołgów i artylerii pancernej z odwodu Naczelnego Dowództwa.

Potrzeby wzmocnienia korpusu armijnego czołgami i działami pancernymi będą zależały od jego składu, konkretnych warunków położenia, zamiaru walki i ugrupowania, jakie w związku z tym zamiarem będzie miał Korpus armijny.

Korpus armijny składający się z dwóch dywizji piechoty i jednej dywizji zmechanizowanej będzie potrzebował wzmocnienia w czołgach tylko dla dwóch dywizji piechoty, ponieważ dywizja zmechanizowana swymi organicznymi środkami zapewni wystarczającą gęstość czołgów dla wykonania przewidzianych dla niej zadań.

Przy ugrupowaniu obu dywizji piechoty w pierwszym rzucie, wzmocnienie korpusu czołgami może wynosić do dwóch pułków czołgów i dział pancernych. Przy ugrupowaniu dywizyj piechoty - jednej w pierwszym rzucie, a drugiej w drugim rzucie /w wypadku, kiedy dywizja zmechanizowana będzie działała w pierwszym rzucie korpusu/ wzmocnienie może być mniejsze, ponieważ dywizja drugiego rzutu czołgów wzmocnienia nie otrzyma, zaś w korpusie armijnym może być stworzony odwód pancerny w składzie około batalionu czołgów i dział pancernych.

Dywizja piechoty pierwszego rzutu w tym wypadku również może otrzymać mniej czołgów, ponieważ z reguły będzie działała na pomocniczym kierunku natarcia korpusu.

Natomiast dywizja piechoty drugiego rzutu po wprowadzeniu jej do walki może być wzmocniona czołgami z odwodu pancernego korpusu oraz częścią czołgów dywizji piechoty pierwszego rzutu, co w zupełności zaspokoi jej potrzeby podczas walki w głębi obrony nieprzyjaciela.

Z powyższego wynika, że potrzeby wzmocnienia czołgami korpusu armijnego w natarciu na przygotowaną obronę nieprzyjaciela na kierunku głównego uderzenia armii mogą wynosić od jednego do dwóch pułków czołgów i dział pancernych.

Zastosowanie broni atomowej i chemicznej zwiększa ilość i zakres zadań wojsk inżynierskich w inżynierskim zabezpieczeniu przełamania przygotowanej obrony nieprzyjaciela. W warunkach stosowania broni atomowej znacznie wzrasta zakres prac inżynierskich nad przygotowaniem rejonu wyjściowego korpusu armijnego do natarcia, zaś czas na wykonanie tych prac z uwagi na skrócenie okresu przygotowawczego znacznie zmniejsza się. Podstawowym zadaniem wojsk inżynierskich korpusu w natarciu jest zabezpieczenie wysokiego tempa natarcia wojsk korpusu armijnego na całą głębokość jego zadania bojowego.

Zadania te wojska inżynierskie wykonują przez przeprowadzenie niezbędnych prac drogowych i minerskich, zabezpieczenie forsowania z marszu przeszkód wodnych /w razie potrzeby/ oraz przez wykonanie szeregu innych prac, wymagających dużego nakładu sił i środków.

Na wykonanie tych zadań oraz na stworzenie ponadto oddziałów zaporowych i odwołów inżynieryjnych w korpusie i dywizjach nie wystarczy organicznych sił i środków. Korpus działający na kierunku głównego uderzenia armii zwykle będzie wzmocniony wojskami inżynieryjnymi w sile do trzech czterech batalionów saperów.

Należy przy tym podkreślić, że z uwagi na zwiększenie zakresu prac inżynieryjnego zabezpieczenia natarcia, wojsk inżynieryjnych zawsze będzie za mało. Dlatego też dużego znaczenia nabiera odpowiednie przeszkolenie innych rodzajów wojsk do wykonania najbardziej pracochłonnych zadań inżynieryjnego zabezpieczenia natarcia.

Dla wykonania zadań związanych z obroną przeciwochemiczną wojsk w natarciu i w związku z koniecznością zabezpieczenia tego natarcia środkami miotaczy ognia i dymowymi - korpus armijny może być wzmocniony również oddziałami wojsk chemicznych. Przeciętne wzmocnienie korpusu armijnego tymi oddziałami może wynosić: jeden samodzielny batalion rozpoznania chemicznego i odkażania uzbrojenia, jeden samodzielny batalion miotaczy ognia i cztery sześć samodzielnych kompanii plecakowych miotaczy ognia, a w razie potrzeby ponadto - samodzielna kompania odkażania umundurowania i ekwipunku, samodzielny batalion odkażania terenu i samodzielny batalion sadymiania.

Reasumując powyższe, należy stwierdzić, że w skład bojowy korpusu armijnego działającego na kierunku głównego uderzenia armii przy przełamaniu przygotowanej obrony nieprzyjaciela, oprócz jego organicznych sił i środków, mogą wejść przeciętnie następujące środki wzmocnienia:

- ~~jedna~~ ^{do utracch wypadz} dywizja artylerii przełamania; ^{z jednej brygady armat;}
- jedna brygada artylerii przeciwpancernej;
- jedna dywizja artylerii przeciwlotniczej;
- jeden - dwa pułki czołgów i artylerii pancernej;
- ~~jedna brygada saperów;~~ ^{do trzech - utracch batalionów saperów;}
- jeden samodzielny batalion rozpoznania chemicznego i odkażania uzbrojenia;
- jeden samodzielny batalion miotaczy ognia;
- cztery - sześć samodzielnych kompanii plecakowych miotaczy ognia a w niektórych wypadkach ponadto:
- jeden samodzielny batalion odkażania terenu;
- jedna samodzielna kompania odkażania umundurowania i ekwipunku;

- jeden samodzielny batalion sadymiania.

Skład bojowy korpusu w każdym konkretnym wypadku będzie zależał od zadania bojowego korpusu, od ilości sił i środków będących do dyspozycji dowódcy armii oraz od całokształtu warunków położenia bojowego, wśród których ważnym warunkiem będzie zakres i charakter zastosowania broni atomowej i chemicznej na korzyść korpusu armijnego w natarciu.

Korpus armijny przełamujący przygotowaną obronę nieprzyjaciela na pomocniczym kierunku z zasady otrzyma mniejsze wzmocnienie od wyżej podanego.

We wszystkich wypadkach skład bojowy korpusu armijnego powinien zapewnić mu możliwość wykonania zadania bojowego.

3. Głębokość zadań bojowych związków taktycznych. w natarciu.

Zastosowanie broni atomowej i chemicznej przy przełamaniu zawczasu przygotowanej obrony nieprzyjaciela, zwiększając możliwości nacierających wojsk, umożliwiło postawienie zadania bojowego związkowi taktycznemu na znacznie większą głębokość niż to miało miejsce przed pojawieniem się broni atomowej.

We współczesnych warunkach - biorąc pod uwagę możliwość jednoczesnego silnego obezwładnienia bronią atomową i chemiczną, w połączeniu z ogniem artylerii i uderzeniami lotnictwa, systemu obrony nieprzyjaciela na całą jej głębokość - związki taktyczne w czasie przełamania obrony na kierunku głównego uderzenia naszych wojsk mogą rozwinąć natarcie w tempie dochodzącym przeciętnie do 3-4 km na godzinę.

Poswoli to związkowi taktycznemu korpusu armijnego pod koniec pierwszego dnia natarcia opanować rubież na głębokości 30-40km od przedniego skraju obrony nieprzyjaciela.

Zwiększenie więc tempa natarcia we współczesnych warunkach umożliwi znaczne pogłębienie ogólnego zadania bojowego korpusu armijnego na dzień natarcia przy przełamaniu przygotowanej obrony nieprzyjaciela.

To ogólne zadanie korpusu armijnego dla ułatwienia organizacji przełamania, a szczególnie współdziałania wojsk przy wykonaniu tego zadania, dzieli się na zadania wykonywane kolejno przez wojska korpusu, a więc: zadanie bliższe, zadanie następne i zadanie dnia.

Treść tych kolejnych zadań korpusu armijnego przełamującego przygotowaną obronę nieprzyjaciela na kierunku głównego uderzenia armii, jak podaje instrukcja "Właściwości działań bojowych wojsk w warunkach użycia broni atomowej", może być następująca:

- zadanie bliższe - zdecydowane przełamanie głównego pasa obrony nieprzyjaciela i rozwinięcie natarcia w celu opanowania z marszu drugiego pasa jego obrony;
- zadanie następne - opanowanie drugiego pasa obrony nieprzyjaciela i rozgromienie jego odwodów;
- zadanie dnia - rozwinięcie natarcia w głąb w celu opanowania ważnych rubieży /obiektów/ na głębokości 30-40km od przedniego skraju obrony nieprzyjaciela lub działanie w stronę skrzydła w celu okrążenia i zniszczenia nieprzyjaciela.

Dywizjom pierwszego rzutu korpusu armijnego mogą być w tych warunkach postawione następujące zadania:

- zadanie bliższe - przełamanie głównego pasa obrony nieprzyjaciela;
- zadanie następne - rozgromienie we współdziałaniu z sąsiadami odwodów taktycznych nieprzyjaciela i opanowanie z marszu drugiego pasa jego obrony.

Zadania dnia dla dywizyj pierwszego rzutu korpusu armijnego przy planowaniu i organizacji natarcia nie określa się, ponieważ w warunkach współczesnego natarcia, które charakteryzują szybki rozwój i wynikające z niego szybkie zmiany położenia - trudno jest z góry przewidzieć, na jakie rubieże w końcu dnia mogą wyjść poszczególne dywizje wchodzące w skład korpusu armijnego.

W toku natarcia niektóre z dywizyj pierwszego rzutu korpusu mogą być związane odpięciem kontrataku /przeciwuderzenia/ nieprzyjaciela, co może częstokroć spowodować zmianę przez dowódcę korpusu kierunków natarcia pozostałych dywizji. Dywizja drugiego rzutu korpusu wobec wytworzonej w toku natarcia sytuacji może być wprowadzona do walki również na nieplanowanym kierunku.

Dlatego też dywizjom pierwszego rzutu korpusu przy planowaniu i organizacji natarcia określa się jedynie zadania: bliższe i następne oraz - dla zachowania ciągłości natarcia i zorientowania dowódcy dywizji w dalszych jego działaniach - kierunek dalszego natarcia.

Zadanie dnia dla tych dywizji dowódcy korpusu określa w toku natarcia stosownie do konkretnego położenia na polu walki.

Podana wyżej głębokość i treść zadań bojowych korpusu armijnego i dywizyj jego pierwszego rzutu wynika z potrzeb rozwoju współczesnej walki ogólnowojskowej przy przełamaniu przygotowanej obrony nieprzyjaciela na kierunku głównego uderzenia armii.

Silne obezwładnienie na tym kierunku głównego pasa obrony nieprzyjaciela bronią atomową i chemiczną, w połączeniu z ogniem artylerii i uderzeniami lotnictwa stwarza możliwości szybkiego przełamania go siłami pułków pierwszego rzutu dywizyj. I dlatego przełamanie głównego pasa obrony nieprzyjaciela w tych warunkach może stanowić treść zadania bliższego dywizji.

Dywizje pierwszego rzutu po przełamaniu głównego pasa obrony nieprzyjaciela i po wprowadzeniu do walki swych drugich rzutów są w stanie szybko rozwinąć natarcie w głąb oraz przy odpowiednio silnym wsparciu ogniem artylerii i uderzeniami lotnictwa /a w razie potrzeby i uderzeniami atomowymi/ rozgromić we współdziałaniu z sąsiadami odwody taktyczne nieprzyjaciela i opanować z marszu drugi pas jego obrony.

Dlatego też powyższe zadania mogą we współczesnych warunkach stanowić treść zadania następnego dywizji.

Zważywszy jednak okoliczność, że przy wykonaniu tego zadania dywizje pierwszego rzutu korpusu armijnego mogą napotkać opór dość poważnych świeżych sił nieprzyjaciela /odwody korpusne, a czasem część sił podciągniętych na drugi pas z bliższych jego odwodów operacyjnych/, dojdziemy do wniosku, że wykonanie tego zadania wyłącznie siłami dywizyj pierwszego rzutu korpusu może doprowadzić do zachowania takiego tempa natarcia wojsk, jakie było w głównym pasie obrony, lub nawet spowodować jego osłabienie wskutek wzrastającego oporu nieprzyjaciela.

Dlatego też we współczesnych warunkach powstaje konieczność planowania wprowadzenia dywizji drugiego rzutu korpusu armijnego już po przełamaniu głównego pasa obrony nieprzyjaciela /czyli - jeszcze przed wykonaniem zadania następnego dywizyj pierwszego rzutu korpusu/ w celu zdecydowanego zwiększenia tempa natarcia i opanowania z marszu drugiego pasa obrony nieprzyjaciela we współdziałaniu z dywizjami pierwszego rzutu, umożliwienia nieprzyjacielowi zorganizowania obrony na tym pasie siłami odwodów korpusnych lub wyprzedzenia nieprzyjaciela w zajęciu tego pasa obrony przez podciągnięte siły z bliskich odwodów operacyjnych, o ile odwody korpusne nieprzyjaciela były uprzednio użyte do wykonania kontrataku.

Ponieważ w wyżej omówionym wypadku opanowanie drugiego pasa obrony nieprzyjaciela z marszu i rozgromienie jego odwo-
dów będzie wykonywane przez dywizje tak pierwszego, jak i dru-
giego rzutu korpusu - zadania te, stanowiąc treść zadania nas-
tępnego dywizyj pierwszego rzutu, będą równocześnie stanowiły
treść zadania następnego korpusu armijnego. Przełamanie zaś
głównego pasa obrony nieprzyjaciela i rozwinięcie natarcia w
celu opanowania z marszu drugiego pasa obrony - może w tych
warunkach stanowić treść zadania bliższego tak korpusu armij-
nego, jak i dywizyj pierwszego rzutu korpusu.

Takie ustawienie głębokości zadań bojowych korpusu
armijnego i dywizyj pierwszego jego rzutu nie odpowiada dotych-
czas obowiązującej zasadzie współzależności zadań bojowych,
według której głębokość zadania następnego związku taktycznego
/oddziału/ powinna się pokrywać z głębokością zadania bliższe-
go bezpośrednio wyższego związku taktycznego.
Odchylenie od tej zasady spowodowane jest zastosowaniem broni
atomowej i chemicznej oraz wynikającymi stąd nowymi możliwoś-
ciami prowadzenia współczesnego natarcia i jest możliwe w nastę-
pujących warunkach /schemat nr.1/:

- kiedy główny pas obrony nieprzyjaciela będzie dostatecznie silnie obezwładniony uderzeniami atomowymi i napadami che-
micznymi,
- kiedy drugi pas obrony nieprzyjaciela jest rozbudowany ste-
sunkowo blisko od przedniego skraju obrony i między głównym
a drugim pasem obrony nieprzyjaciela nie ma rozbudowanych
pośrednich pozycji obrony.

Ponieważ jednak warunki te nie zawsze mogą wystąpić łącz-
nie w konkretnej sytuacji bojowej, przeto i podany wyżej wariant
głębokości zadań bojowych korpusu armijnego i dywizji pierw-
szego rzutu nie zawsze może być zastosowany.

Głębokość zadań bojowych korpusu armijnego i dywizji
pierwszego jego rzutu każdorazowo będzie, oczywiście ustalona
w zależności od całokształtu warunków konkretnej sytuacji
bojowej, a przede wszystkim w zależności od zamiaru operacji
/walki/, sił nieprzyjaciela i struktury jego obrony, sił i
środków, jakimi dysponuje korpus, możliwości użycia broni ato-
mowej i przewidywanego stopnia obezwładnienia tą bronią obrony
nieprzyjaciela, warunków terenowych. Biorąc pod uwagę powyższe
czynniki można ustalić szereg innych wariantów głębokości zadań

9.10.1951
- zadanie
może być
odrad. war. 10.10.1951
10.10.1951 - pomyślnie
10.10.1951 - pomyślnie
10.10.1951 - pomyślnie

bojowych dywizji i korpusu armijnego możliwych przy przełamaniu zawczasu przygotowanej obrony nieprzyjaciela we współczesnych warunkach. Na przykład : Wariant II /schemat nr.2/.

W wypadku, gdy obezwładnienie nieprzyjaciela uderzeniami atomowymi w taktycznej strefie obrony nie będzie dostatecznie silne oraz gdy drugi pas obrony nieprzyjaciela jest z uwagi na warunki terenowe rozbudowany na większej głębokości od przedniego skraju głównego pasa obrony i w związku z tym pomiędzy głównym a drugim pasem są rozbudowane pozycje pośrednie - głębokość i treść zadań bojowych korpusu armijnego i dywizyj pierwszego rzutu ulegnie pewnym zmianom.

Dywizje pierwszego rzutu siłami pierwszych swych rzutów będą w stanie i w tym wypadku przełamać główny pas obrony nieprzyjaciela, ponieważ większość planowanych uderzeń atomowych będzie prawdopodobnie wykonana dla obezwładnienia i zniszczenia nieprzyjaciela w głównym pasie jego obrony. Dlatego zadanie bliższe dywizyj pierwszego rzutu korpusu będzie i w tym wariancie polegało na przełamaniu głównego pasa obrony nieprzyjaciela.

Po przełamaniu głównego pasa obrony dywizje pierwszego rzutu korpusu wprowadzając do walki swoje drugie rzuty będą musiały jeszcze przed atakiem z marszu drugiego pasa obrony przełamywać pozycje pośrednie, niszczyć oddziały nieprzyjaciela wycofane z głównego pasa i podciągnięte ewentualnie z głębi dla obrony tych pozycji, oraz niszczyć oddziały nieprzyjaciela broniące oddzielnych punktów oporu między głównym a drugim pasem. Ponadto przy stosunkowo słabym obezwładnieniu nieprzyjaciela uderzeniami atomowymi w głównym pasie obrony częstokroć może wyniknąć potrzeba planowania wprowadzenia do walki drugich rzutów dywizji jeszcze przed wykonaniem zadania bliższego dywizji dla dołamania głównego pasa obrony nieprzyjaciela. Dlatego w tych warunkach wydaje się nierealne postawienie dywizjom pierwszego rzutu korpusu zadania następnego, obejmującego opanowanie z marszu drugiego pasa obrony nieprzyjaciela z następujących powodów:

- po pierwsze - byłoby to zbyt głębokie zadanie z uwagi na dużą odległość drugiego pasa od przedniego skraju obrony nieprzyjaciela;

- po drugie - zakres /objętość/ tego zadania z uwagi na konieczność wykonania wyżej przytoczonych zadań jeszcze przed atakiem z marszu drugiego pasa obrony nieprzyjaciela wykraczałby poza możliwości dywizji pierwszego rzutu korpusu.

Z powyższych rozważań wynika, że w omawianym wariancie najbardziej celowe jest ustalenie następującej głębokości zadań bojowych dla dywizyj pierwszego rzutu korpusu armijnego:

- zadanie bliższe - przełamanie głównego pasa obrony nieprzyjaciela,
- Zadanie następne - przełamanie pozycji pośrednich i ryglowych oraz rozwinięcie natarcia w celu opanowania z marszu drugiego pasa obrony nieprzyjaciela.

Kierunek dalszego natarcia dywizyj pierwszego rzutu korpusu armijnego w tym wypadku należałoby wskazywać tak, by nacelować dowódców tych dywizji na odcinki drugiego pasa obrony nieprzyjaciela, które winny być opanowane z marszu. Konkretne zadania opanowania z marszu drugiego pasa obrony nieprzyjaciela, dla poszczególnych dywizyj dowódca korpusu w tym wypadku sprecyzowałby w toku natarcia w czasie wykonywania przez dywizję pierwszego rzutu wskazanego wyżej zadania następnego.

Korpus armijny w tym wariancie miałby następujące zadania:

- zadanie bliższe - przełamanie głównego pasa obrony oraz pozycji pośrednich i ryglowych oraz rozwinięcie natarcia w celu opanowania z marszu drugiego pasa obrony nieprzyjaciela;
- zadanie następne i zadanie dnia - jak w poprzednim wariancie.

W tym wariancie, jak widzimy, zasada współzależności zadań bojowych zostanie zachowana: głębokość zadania następnego dywizji pokrywałaby się z głębokością zadania bliższego korpusu armijnego.

Wariant III /schemat nr.3/.

W wypadku, jeżeli korpus armijny przełamuje przygotowaną obronę nieprzyjaciela na kierunku, na którym nie przewiduje się użycia z naszej strony broni atomowej /kierunek działania wojsk o znaczeniu pomocniczym/, to głębokość zadań bojowych dywizji pierwszego rzutu tego korpusu może być następująca:

- zadanie bliższe - przełamanie pierwszej i drugiej pozycji głównego pasa obrony i opanowanie rejonu głównych stanowisk ogniowych artylerii nieprzyjaciela,
- zadanie następane - przełamanie trzeciej pozycji głównego pasa obrony nieprzyjaciela i rozwinięcie natarcia w celu opanowania z marszu drugiego pasa jego obrony.

Głębokość zadań bojowych korpusu armijnego w tym wypadku może być następująca:

- zadanie bliższe - przełamanie głównego pasa obrony nieprzyjaciela i rozwinięcie natarcia w celu opanowania z marszu drugiego pasa jego obrony,
- zadanie następane - opanowanie z marszu drugiego pasa obrony nieprzyjaciela,
- zadanie dnie - rozwinięcie natarcia w celu opanowania ważnych rubieży /obiektów/ na głębokości 25-30 km od przedniego skraju obrony nieprzyjaciela i rozbicie podchodzących jego bliskich odwołów operacyjnych.

W różnorodnych sytuacjach współczesnego pola walki są niewątpliwie możliwe i inne warianty głębokości zadań bojowych. Podyktowane potrzebami zapewnienia rozwoju natarcia zgodnie z zamiarami odpowiednich dowódców. Dlatego też stosowanie jakiegokolwiek schematu /szablону/ przy ustalaniu głębokości zadań bojowych korpusu armijnego i dywizyj we współczesnych warunkach jest niedopuszczalne.

Jednak zawsze należy mieć na uwadze, że wykonanie tych kolejnych zadań przez korpus armijny działający na kierunku głównego uderzenia armii powinno doprowadzić do przełamania w pierwszym dniu operacji taktycznej strefy obrony nieprzyjaciela na całą jej głębokość oraz stworzyć dogodne warunki tak do rozwinięcia dalszego natarcia w drugim dniu operacji przez korpus armijny, jak też wprowadzenia w wyłom grupy szybkiej Frontu /armii/ lub wprowadzenia do bitwy drugiego rzutu armii w zależności od tego, jakie działania są przewidziane w planie operacji zaczepnej armii na danym kierunku.

Dywizji drugiego rzutu korpusu armijnego w czasie planowania i organizacji natarcia wskazuje się rubież wprowadzenia do walki, podaje zadanie bliższe i kierunek dalszego natarcia.

Treścią jej zadania bliższego zazwyczaj będzie opanowanie z marszu odcinka drugiego pasa obrony nieprzyjaciela.

Rubież wprowadzenia wskazuje się w tym celu, aby umożliwić dowódcy tej dywizji zaplanowanie przesunięcia dywizji w toku natarcia, ustalenie ugrupowania bojowego dywizji na rubieży wprowadzenia do walki, kierunków działania i zadań bojowych podległych pułków.

W toku natarcia dowódca korpusu armijnego kierując działaniami bojowymi wojsk dąży przede wszystkim do zapewnienia rozwoju walki zgodnie z powziętym zamiarem i ustalonym planem działań.

Działania wojsk pierwszego rzutu korpusu będą więc między innymi zmierzały do stworzenia takich warunków, by dywizja drugiego rzutu korpusu weszła do walki z planowanej rubieży i w planowanym kierunku. Ułatwi to bowiem dowódcy korpusu organizację zabezpieczenia wprowadzenia swego drugiego rzutu do walki, dowódcy dywizji drugiego rzutu zaś umożliwi to szybkie i planowe wprowadzenie do walki swych oddziałów.

Jednak planowanie działań dywizji drugiego rzutu korpusu będzie zawsze oparte jedynie na przewidywaniu rozwoju walki i w toku natarcia częstokroć może powstać konieczność wprowadzenia jej do walki z innej rubieży, na innym kierunku, a co za tym idzie i z innym zadaniem niż to było planowane w okresie organizacji natarcia.

Dlatego też konkretne zadania bojowe dla dywizji drugiego rzutu dowódca korpusu może sprecyzować /lub postawić - jeżeli wprowadza się ją do walki nie według planu/ dopiero w toku natarcia, po powzięciu decyzji wprowadzenia tej dywizji do walki.

Stawiając zadania bojowe dywizji drugiego rzutu w toku natarcia /bezpośrednio przed wprowadzeniem do walki/ dowódca korpusu powinien określić już nie tylko zadanie bliższe i kierunek dalszego natarcia, lecz ustalić zadanie bliższe i następne, które obejmowałyby całość zadania tej dywizji na pierwszy dzień natarcia.

Treść tych zadań bojowych może być następująca:

- zadanie bliższe - opanowanie z marszu odcinka drugiego pasa obrony nieprzyjaciela i rozbicie we współdziałaniu z sąsiednimi dywizjami jego odwodów,
- zadanie następnne - rozwinięcie natarcia w celu opanowania odcinka rubieży zadania dnia korpusu armijnego.

W wypadku wprowadzenia dywizji drugiego rzutu korpusu armijnego do walki dla rozwinięcia natarcia w stronę skrzydła w celu okrążenia i zniszczenia nieprzyjaciela treść jej zadań może być następująca:

- zadanie bliższe - przełamanie kolejnych rubieży obrony /drugi pas, pozycja ryglowa itp/ i opanowanie rubieży stanowiącej część wewnętrznego frontu okrążenia nieprzyjaciela;
- zadanie następnne - rozwinięcie dalszego natarcia w głąb w celu rozcięcia we współdziałaniu z sąsiadami okrążonego zgrupowania nieprzyjaciela i zniszczenia oddzielnych części tego zgrupowania.

4. Ugrupowanie bojowe związków taktycznych w natarciu.

Ugrupowanie bojowe związków taktycznych przy przełamaniu przygotowanej obrony nieprzyjaciela powinno odpowiadać ich zadaniu bojowemu i zamiarowi walki. Powinno ono spełnić:

- osiągnięcie przewagi nad nieprzyjacielem w siłach i środkach na wybranym kierunku głównego uderzenia i stałe utrzymywanie tej przewagi w toku natarcia;
- potęgowanie siły uderzenia w toku walki na całą głębokość zadania bojowego i zapewnienie przez to wysokiego tempa natarcia;
- najlepsze wykorzystanie możliwości bojowych rodzajów wojsk, skutków uderzeń atomowych i napadów chemicznych oraz dogodne warunki do współdziałania wojsk w walce;
- możliwość szerokiego zastosowania manewru odpowiednio do szybko zmieniającej się sytuacji bojowej;
- zmniejszenie skutków uderzeń atomowych nieprzyjaciela;

- możliwość skutecznego odparcia kontrataków i przeciwuderzeń odwodów nieprzyjaciela;
- dogodne warunki dowodzenia wojskami w walce;
- należyte wykorzystanie właściwości terenu.

Krócej mówiąc, ugrupowanie bojowe związków taktycznych w natarciu powinno być takie, by zabezpieczało szybkie i zdecydowane rozbicie nieprzyjaciela przed frontem natarcia, przełamanie jego obrony i wykonanie postawionych im zadań bojowych, z minimalnymi stratami.

W każdej konkretnej sytuacji bojowej ugrupowanie związków taktycznych do przełamania przygotowanej obrony nieprzyjaciela zależy od wielu czynników, a przede wszystkim od:

- szerokości pasa natarcia i głębokości zadań bojowych;
- siły i składu nieprzyjaciela w pasie natarcia związku taktycznego, charakteru obrony i przypuszczalnej siły oporu nieprzyjaciela,
- oczekiwanego stopnia porażenia obrony nieprzyjaciela uderzeniami atomowymi;
- siły i składu bojowego wojsk związku taktycznego,
- warunków terenowych.

Korpusy armijne i dywizje piechoty /zmechanizowane/ przełamujące przygotowaną obronę nieprzyjaciela na kierunku głównego uderzenia z uwagi na dużą głębokość ich zadań i silną /w większości wypadków na tym kierunku /obronę nieprzyjaciela powinny mieć głębokie ugrupowanie bojowe.

Najczęściej ugrupowane one będą w takich wypadkach w dwa rzuty.

Na pomocniczych kierunkach uderzenia korpusy armijne i dywizje piechoty mogą być ugrupowane w jednym rzucie z zachowaniem dostatecznie silnego odwodu ogólnowojskowego.

Skład wojsk pierwszego rzutu powinien być dostatecznie silny, aby samodzielnie wykonać zadanie bliższe danego związku taktycznego, a pozostałe zadania we współdziałaniu z wojskami drugiego rzutu.

Zwykle w skład pierwszego rzutu na kierunku głównego uderzenia wydziela się dwie trzecie sił ogólnowojskowych związków taktycznych /oddziałów/ oraz większą część środków wzmocnienia.

Na korzyść wojsk pierwszego rzutu wykonuje się atomowe, artyleryjskie i lotnicze przygotowanie ataku oraz zapewnia się najsilniejsze artyleryjskie i lotnicze wsparcie natarcia.

W skład drugiego rzutu wydziela się zwykle jedną trzecią sił ogólnowojskowych związków taktycznych /oddziałów/ oraz zależnie od możliwości - pewną część środków wzmocnienia.

Drugie rzuty przy przełamaniu przygotowanej obrony nieprzyjaciela najczęściej będą używane do spotęgowania siły uderzenia na głównym kierunku w toku natarcia i rozwinięcia powodzenia wojsk pierwszego rzutu w głąb. Takie wykorzystanie drugich rzutów będzie podyktowane przede wszystkim koniecznością utrzymania wysokiego tempa natarcia i szybkiego przełamania kolejnych pozycji i pasów obrony nieprzyjaciela w ślad za własnymi uderzeniami atomowymi. Jednak w niektórych wypadkach, jeżeli tego będzie wymagała konkretna sytuacja bojowa, drugie rzuty mogą być użyte i do wykonania innych zadań, jak:

- rozwinięcie przełamania w stronę skrzydła dla poszerzenia wyłomu lub w celu okrążenia we współdziałaniu z sąsiadami określonego zgrupowania nieprzyjaciela;
- odparcie kontrataków lub przeciwuuderzeń odwodów nieprzyjaciela i unocznienie opanowanych rubieży;
- niszczenie okrążonych zgrupowań nieprzyjaciela.

Powyższe zadania drugie rzuty otrzymują zazwyczaj w toku natarcia w wypadku, gdy takie właśnie wykorzystanie drugich rzutów będzie najbardziej celowe i odpowiadające zamiarowi walki przełożonego dowódcy w danym stopniu operacji /walki/.

Przydzielenie związków taktycznych według ich jakości do poszczególnych rzutów zależy od całokształtu warunków położenia oraz samir^u walki i ma szczególne znaczenie w korpusie armijnym, w którego skład wchodzi dywizja zmechanizowana.

Niżej omówimy właśnie sposób wykorzystania dywizji zmechanizowanej, jej miejsce w ugrupowaniu bojowym korpusu armijnego oraz zadania, jakie może ona wykonywać w toku natarcia korpusu armijnego.

Sposób wykorzystania bojowego dywizji zmechanizowanej przy przełamaniu przez korpus armijny przygotowanej obrony nieprzyjaciela w warunkach stosowania broni atomowej i chemicznej zależy od:

- stopnia przewidywanego obezwładnienia bronią atomową obrony nieprzyjaciela;
- nasyconia obrony nieprzyjaciela środkami przeciwpancernymi i zaporami przeciwczołgowymi;
- charakter^u terenu z punktu widzenia jego dostępności dla czołgów;
- przewidywanych działań korpusu po przełamaniu taktycznej strefy obrony nieprzyjaciela.

W warunkach silnego i całkowitego pewnego porażenia całego głównego pasa obrony nieprzyjaciela bronią atomową i chemiczną /tzn. kiedy wszystkie trzy pozycje tego pasa będą obezwładnione uderzeniami atomowymi/ w celu osiągnięcia wysokiego tempa natarcia przez korpus armijny dywizja zmechanizowana może być wykorzystana w pierwszym rzucie korpusu o ile oczywiście warunki terenowe umożliwiają takie jej użycie. W tym wypadku jej zasadniczym zadaniem będzie szybkie pokonanie porażonego bronią atomową i chemiczną głównego pasa obrony nieprzyjaciela, rozbięcie jego odwodów taktycznych, oparcie z marszu drugiego pasa obrony i kontynuowanie bez przerw natarcia aż do wykonania zadania dnia korpusu.

Jednak jeżeli po wykonaniu uderzeń atomowych nieprzyjaciela będzie w stanie zachować dostatecznie trwałą obronę /szczególnie przeciwpancerną/, lub gdy uderzenia atomowe będą wykonane tylko na niektóre obiekty w taktycznej strefie obrony, względnie gdy przed przednią skrajem lub w głównym pasie obrony nieprzyjaciela istnieją niedostępne dla czołgów rubieże - dywizja zmechanizowana będzie przeważnie wykorzystana w drugim rzucie korpusu.

W pierwszym z wyżej podanych wypadków dywizja zmechanizowana będzie mogła działając w ugrupowaniu przedbojowym niezwłocznie wykorzystać skutki własnych uderzeń atomowych, przełamać główny pas obrony nieprzyjaciela i rozwinąć w wysokim tempie dalsze natarcie.

W drugim natomiast wypadku /przy niedostatecznym obezwładnieniu głównego pasa obrony nieprzyjaciela bronią atomową lub nieodpowiednich warunkach terenowych /bardziej celowe jest

*Tędy my
z gołym radiem
to możliwe
a jeśli nie
wobec to
nie
nie
obserwacji
całego
z
niektóre
objętych
cała Wz
nie
obserwacji
w
przedbojowych*

użycie dla przełamania głównego pasa obrony nieprzyjaciela, w ślad za własnymi uderzeniami atomowymi, w pierwszym rzucie korpusu dywizyj piechoty przy odpowiednio silnym ich wzmocnieniu wszystkimi rodzajami wojsk, a szczególnie czołgami i działami pancernymi bezpośredniego wsparcia piechoty. Dywizja zmechanizowana w tym wypadku jako drugi rzut korpusu armijnego może być użyta przez dowódcę korpusu dla zdecydowanego zwiększenia tempa natarcia po przełamaniu głównego pasa obrony nieprzyjaciela, opanowania z marszu we współdziałaniu z dywizjami pierwszego rzutu drugiego pasa jego obrony i dalszego rozwinięcia natarcia w wysokim tempie w celu opanowania rubieży zadania dnia korpusu.

Poza pierwszym i drugim rzutem w związkach taktycznych tworzy się szereg innych elementów ugrupowania bojowego.

Dla zapewnienia stałego i dostatecznie silnego wsparcia natarcia wojsk w pułkach, dywizjach i korpusie należy mieć odpowiednio silne grupy artylerii /pułkowe, dywizyjne i korpusna/, a dla zabezpieczenia osłony wojsk od uderzeń lotnictwa nieprzyjaciela - grupy artylerii przeciwlotniczej w dywizjach i w korpusie /w składzie dwu- trzech pułków artylerii przeciwlotniczej każda/.

Przy przełamaniu przygotowanej obrony nieprzyjaciela zawsze należy się liczyć z możliwością wykonania przez niego uderzeń atomowych na nacierające wojska, szczególnie na kierunku głównego uderzenia. W wypadku wykonania tych uderzeń przez nieprzyjaciela, możliwości bojowe tych związków taktycznych i oddziałów, na które zostały wykonane uderzenia, mogą znacznie zmniejszyć się, co może spowodować zahamowanie tempa natarcia. Dla uniknięcia podobnych wypadków pożądane jest posiadanie w korpusie armijnym odvodu ogólnowojskowego nie zależnie od drugiego rzutu korpusu.

Zasadniczym przeznaczeniem tego odvodu byłoby odtworzenie naruszonego wskutek uderzeń atomowych nieprzyjaciela ugrupowania bojowego drogą wzmocnienia lub zamiany wojsk w pierwszym rzucie, na które uderzenia te zostały wykonane. Ponadto odwód ogólnowojskowy może być użyty do pogłębienia ugrupowania bojowego wojsk pierwszego rzutu wyznaczonych do odparcia kontrataku /przeciwuderzenia/ odwodów nieprzyjaciela oraz do wykonania innych przewidzianych zadań w toku natarcia.

W skład odwodu ogólnowojskowego korpusu organizowanego przy ugrupowaniu bojowym korpusu w dwa rzuty może wchodzić do jednego pułku piechoty.

W wypadku ugrupowania korpusu armijnego w jeden rzut odwód ogólnowojskowy korpusu organizuje się zawsze. Zasadniczym przeznaczeniem jednak tego odwodu w tym wypadku będzie rozwinięcie powodzenia korpusu armijnego na głównym kierunku uderzenia /spełnia on przy tym rolę drugiego rzutu korpusu/. Może on również być użyty do wykonania wyżej omówionych zadań odwodu ogólnowojskowego organizowanego w korpusie ugrupowanym w dwa rzuty.

Skład odwodu ogólnowojskowego korpusu armijnego ugrupowanego w jeden rzut może wynosić od jednego do dwóch pułków.

Dla zapewnienia możliwości wzmocnienia grup artylerii w dywizjach i pułkach w wypadku wykonania na niektóre z nich uderzenia atomowego przez nieprzyjaciela - w korpusie armijnym należy mieć odwód artyleryjski w składzie 3-4 dywizjonów artylerii.

Ponadto w pułkach, dywizjach i w korpusie tworzy się artyleryjskie odwody przeciwpancerne, których przeznaczeniem jest wzmocnienie obrony przeciwpancernej wojsk w wypadku wykonania kontrataków /przeciwuderzeń/ przez nieprzyjaciela. W tym też celu tworzy się oddziały zaporowe ze składu pododdziałów wojsk inżynierskich organicznych i przydzielonych. Skład oddziałów zaporowych może być następujący: w dywizjach - kompania saperów, w korpusie - do batalionu saperów.

W wypadku, jeżeli w drugim rzucie korpusu jest dywizja piechoty i korpus posiada dostateczną ilość czołgów, można stworzyć w korpusie odwód pancerny w sile do batalionu czołgów. Odwód pancerny korpusu można wykorzystać do wzmocnienia dywizji piechoty drugiego rzutu z chwilą wprowadzenia jej do walki, wzmocnienia obrony przeciwpancernej na kierunkach kontrataków /przeciwuderzeń/ nieprzyjaciela, wzmocnienia czołgami dywizji pierwszego rzutu w toku natarcia i wykonania innych zadań wynikających w toku natarcia.

Odwoły pancerne można stworzyć również w dywizjach piechoty pierwszego rzutu w wypadku posiadania dostatecznej ilości czołgów.

Dla umożliwienia dodatkowego wzmocnienia w razie potrzeby oddziałów wojskami inżynieryjnymi, odtwarzania zużytych oddziałów zaporowych i oddziałów zabezpieczenia ruchu organizacji w razie potrzeby grup awaryjno-ratunkowych i przeciwpożarowych oraz dla wykonania innych nieprzewidzianych zadań w toku natarcia w dywizjach i korpusie tworzy się odwoły inżynieryjne.

Skład odwołów inżynieryjnych może być następujący: w dywizjach - jedna - dwie kompanie, a w korpusie - do batalionu saperów.

We współczesnych warunkach nie wykluczona jest możliwość użycia przez nieprzyjaciela desantów powietrznych na tyłach naszych wojsk w toku natarcia, przy sprzyjających warunkach położenia, szczególnie na kierunkach planowanych przez nieprzyjaciela przeciwuderzeń większych odwołów. Dlatego też w wypadkach zagrożenia użycia takich desantów przez nieprzyjaciela w korpusie armijnym posiadane jest odwoły przeciwdesantowy w sile nie mniej jak wzmocnionego batalionu piechoty, przeznaczony do likwidacji desantów powietrznych nieprzyjaciela w razie ich wylądowania na tyłach ugrupowania bojowego nacierających wojsk korpusu.

Szczególne znaczenia przy przełamaniu przygotowanej obrony nieprzyjaciela w warunkach stosowania broni atomowej i chemicznej nabiera zagadnienie zabezpieczenia nieprzerwanego ruchu wszystkich rodzajów wojsk, od tego bowiem w dużym stopniu zależy możliwość osiągnięcia wysokiego tempa natarcia. Dla wykonania związanych z tym prac na drogach posuwania się wojsk w związkach taktycznych i oddziałach w natarciu tworzy się oddziały zabezpieczenia ruchu.

Skład tych oddziałów może być następujący:

- w dywizji piechoty /zmechanizowanej/ jedna kompania inżynieryjno-zmechanizowana;
- w korpusie armijnym - jedna dwie kompanie inżynieryjno-zmechanizowane.

Z uwagi na to, że przełamanie przygotowanej obrony nieprzyjaciela będzie w większości wypadków wykonywane z bezpośredniej styczności, a w związku z tym i uderzenia atomowe będzie można wykonać tylko poczynając od trzeciej transzei pierwszej pozycji i głębiej - wojska pierwszego rzutu będą atakowały pierwszą pozycję w ugrupowaniu rozwiniętym /na ogólnych zasadach/, a po jej przełamaniu powinny szybko wykorzystać skutki uderzeń atomowych wykonanych na drugą i trzecią pozycję głównego pasa obrony nieprzyjaciela dla rozwinięcia natarcia w wysokim tempie.

Celem najlepszego wykonania tego zadania powstaje konieczność stworzenia zawczasu /jeszcze przed rozpoczęciem natarcia/ w ugrupowaniu bojowym dywizji pierwszego rzutu dodatkowego elementu - oddziałów wydzielonych, które z rozpoczęciem natarcia posuwałyby się na środkach transportowych za batalionami pierwszego rzutu, a po przełamaniu przez te ostatecznie pierwszej pozycji obrony nieprzyjaciela natychmiast wniknęłyby nacierając pieszo pododdziały i szybko rozwijały natarcie w głąb, wykorzystując skutki własnych uderzeń atomowych.

Zadaniem oddziałów wydzielonych może być:

- opanowanie z marszu ważnych obiektów i rejonów w głębi głównego pasa obrony nieprzyjaciela i ułatwienie przez to szybkiego przełamania tego pasa przez siły główne dywizji;
- opanowanie ważnych rubieży między głównym a drugim pasem obrony nieprzyjaciela w celu nie dopuszczenia do podejścia jego odwodów do głównego pasa i utrzymanie tych rubieży do podejścia głównych sił nacierających wojsk; wykonanie tego zadania stwarza dogodne warunki do izolacji podchodzących do rejonu wzięcia odwodów i umożliwia rozbicie nieprzyjaciela częściami;
- opanowanie oddzielnych odcinków i obiektów na drugim pasie obrony nieprzyjaciela i umożliwienie przez to szybkiego opanowania go z marszu przez siły główne nacierających wojsk.

Działania oddziałów wydzielonych przy przełamaniu przygotowanej obrony nieprzyjaciela mają duże znaczenie dla wykonania zadań przez nacierające wojska: rozwijając szybko działania w ślad za własnymi uderzeniami atomowymi i opano-

wując nakazane rubieże i obiekty, dezorganizują one system obrony nieprzyjaciela oraz system jego dowodzenia, izolują podchodzące jego odwody i umożliwiają siłom głównym rozwinięcie natarcia w wysokim tempie.

W skład oddziału wydzielonego wchodzi się pododdział lub oddział czołgów, wzmocniony artylerią, pododdziałami inżynierskimi i chemicznymi, artylerią przeciwlotniczą oraz piechotą załadowaną na transportery opancerzone.

Przeciętnie w skład oddziału wydzielonego dywizji piechoty może wchodzić od batalionu do pułku czołgów i artylerii pancernej z odpowiednim wzmocnieniem, zaś w skład oddziału wydzielonego dywizji zmechanizowanej - organiczny pułk czołgów również z odpowiednim wzmocnieniem.

Reasumując powyższe, stwierdzamy, że ugrupowanie bojowe korpusu armijnego przełamującego przygotowaną obronę nieprzyjaciela może się składać z następujących elementów:

- a/ ugrupowań bojowych dywizji pierwszego rzutu;
- b/ drugiego rzutu korpusu;
- c/ korpusnej grupy artylerii;
- d/ korpusnej grupy artylerii przeciwlotniczej;
- e/ odwodów:
 - ogólnowojskowego,
 - artyleryjskiego,
 - artyleryjskiego przeciwpancernego,
 - pancernego /jeżeli w drugim rzucie korpusu jest dywizja piechoty/,
 - inżynierskiego,
 - przeciwdesantowego.
- f/ oddziału zaporowego,
- g/ oddziału zabezpieczenia ruchu.

Ugrupowanie bojowe dywizji piechoty /zmechanizowanej/ może się składać:

- a/ z ugrupowań bojowych pułków pierwszego rzutu;
- b/ drugiego rzutu dywizji,
- c/ oddziału wydzielonego,
- d/ dywizyjnej grupy artylerii,
- e/ dywizyjnej grupy artylerii przeciwlotniczej,

f/ odwodów:

- ogólnowojskowego /przy ugrupowaniu dywizji w jednym rzucie/;
- artyleryjskiego przeciwpancernego,
- pancernego,
- inżynierskiego;

g/ oddziału zaporowego,

h/ oddziału zabezpieczenia ruchu.

Możliwe warianty ugrupowania bojowego korpusu armijnego i dywizyj w matercin na głównym kierunku uderzenia przedstawione są na schematach nr.4 i 5.

Rozmieszczenie poszczególnych elementów ugrupowania bojowego związków taktycznych w rejonie wyjściowym we współczesnych warunkach /przy istnieniu stałego zagrożenia napadem atomowym nieprzyjaciela /powinno być możliwie najbardziej rozśredkowane.

Pierwsze rzuty dywizji rozmieszczają się na podstawach wyjściowych na głębokość do 6-7 km /na pierwszej i drugiej pozycji obrony własnych wojsk/. Drugie rzuty dywizji - w odległości 7-8 km od przedniego skraju /na trzeciej pozycji/ w rejonie o powierzchni 25-30km².

Odwody dywizji pierwszego rzutu rozmieszczają się pomiędzy pierwszym a drugim jej rzutem. Głębokość rejonu wyjściowego dywizji może więc wynosić 10 - 12 km.

Drugi rzut korpusu armijnego rozmieszczają się w odległości 15 - 20 km od przedniego skraju /na drugim pasie obrony/ w rejonie o powierzchni około 100 km². Odwody korpusu armijnego rozmieszczają się między pierwszym a drugim rzutem korpusu.

W ten sposób głębokość rejonu wyjściowego korpusu armijnego może dochodzić do 25-30 km.

Przy rozmieszczeniu poszczególnych oddziałów w rejonie wyjściowym należy unikać skupionego rozmieszczenia pododdziałów, zachowując między nimi odpowiednie przerwy /odstęp/ i to zarówno w pierwszych, jak w drugich rzutach. Rejonystanowisk ogniowych grup artylerii powinny być rozmieszczone poza rejonami zajętyymi przez inne oddziały.

Rozsrodkowane rozmieszczenie ugrupowania bojowego wojsk w rejonie wyjściowym umożliwia lepsze ich maskowanie, zachowanie tajemnicy przygotowania własnych wojsk do natarcia oraz zapewnienia zmniejszenia strat wskutek możliwych uderzeń atomowych nieprzyjaciela.

5. Zabezpieczenie bojowe działań.

W zakresie zagadnień dotyczących zabezpieczenia bojowego wojsk przy przełamaniu przygotowanej obrony nieprzyjaciela omówimy tylko niektóre jego rodzaje, mianowicie: obronę przeciwatomową, obronę przeciwlotniczą, obronę przeciwichemiczną.

a/ Obrona przeciwatomowa.

Obronę przeciwatomową organizuje się w celu zabezpieczenia wojsk przed działaniem broni atomowej nieprzyjaciela oraz w celu zachowania ich w gotowości bojowej.

Obrona przeciwatomowa wojsk w natarciu powinna zapewnić:

- zachowanie zdolności bojowej nacierających wojsk i wysokie tempo ich natarcia w warunkach ewentualnego zastosowania broni atomowej przez nieprzyjaciela;
- pokonanie bez przeszkód przez wojska oddziałów terenu skażonego bojowymi środkami promieniotwórczymi;
- szybką likwidację skutków napadu atomowego nieprzyjaciela;
- bezpieczeństwo wojsk przy zastosowaniu własnej broni atomowej.

Obrona przeciwatomowa obejmuje:

- organizację powiadamiania wojsk o niebezpieczeństwie napadu atomowego;
- prowadzenie nieprzerwanego rozpoznania promieniotwórczości;
- inżynierskie urządzenie terenu pod względem przeciwoatomowym;
- likwidację skutków napadów atomowych.

Obronę przeciwatomową organizują dowódcy wszystkich szczebli na podstawie wskazówek swoich przełożonych.

Jednak, niezależnie od tego, dowódcy związków taktycznych i oddziałów powinni samodzielnie wykonywać dostępne im przedsięwzięcia dla organizacji obrony przeciwatomowej własnych wojsk, nie czekając na wskazówki przełożonych.

Powiadamanie wojsk o niebezpieczeństwie atomowym organizuje się w celu przedsięwzięcia we właściwym czasie koniecznych środków do odparcia napadu oraz ochrony wojsk przed oddziaływaniem broni atomowej. Obejmuje ono uprzedzenie wojsk o niebezpieczeństwie napadu atomowego i ogłoszenie alarmu atomowego.

Uprzedzenie wojsk o niebezpieczeństwie napadu wykonują wyższe sztaby w wypadku otrzymania przez nie danych o przygotowaniu przez nieprzyjaciela napadu atomowego. W celu ogłoszenia alarmu atomowego u tala się jeden wspólny sygnał, łatwy do szybkiego przekazania go w sieci powiadamania.

Rozpoznanie promieniowania w natarciu organizuje się w celu wykrycia i ustalenia we właściwym czasie charakteru i stopnia skażenia promieniotwórczego rejonów działań wojsk.

Do zadań rozpoznania promieniowania w natarciu należy:

- uprzedzenie własnych wojsk o promieniotwórczym skażeniu odcinków w rejonach źródeł, w rejonie wyjściowym i na drogach posuwania się wojsk;
- określenie granic odcinków promieniotwórczego skażenia w rejonach wybuchów bomb i pocisków atomowych oraz ustalenie natężenia promieniowania na tych odcinkach;
- wyszukanie obejść odcinków promieniotwórczego skażenia terenu lub ustalenia najbardziej dogodnych i bezpiecznych kierunków pokonania tych odcinków;
- ustalenie stopnia skażenia promieniotwórczego uzbrojenia, sprzętu, powietrza, wody i terenu.

Omawiając organizację i prowadzenie rozpoznania promieniowania w natarciu należy naświetlić niektóre zagadnienia, mające istotne znaczenie przy rozwiązaniu zadań tego rozpoznania i ochrony wojsk przed działaniem ciał promieniotwórczych.

- 1/ Przy organizacji i prowadzeniu rozpoznania promieniowania należy obowiązkowo uwzględnić warunki meteorologiczne, a przede wszystkim - kierunek wiatru w przyziemnym pasie oraz prądów powietrznych w bardziej wysokich warstwach atmosfery.

Jest to konieczne z tego względu, że na kierunkach prądów powietrznych teren i powietrze mogą być skażone ciałami promieniotwórczymi powstałymi w wyniku wybuchów atomowych na odległościach do kilkudziesięciu kilometrów.

- 2/ Przy naziemnych wybuchach bomb atomowych w rejonie wybuchu każdej bomby w promieniu do 1,5 km i więcej obserwuje się wysokie natężenie promieniowania. I tak, po 30 minutach od wybuchu naziemnego bomby atomowej małego kalibru w rejonie punktu zerowego natężenie promieniowania wynosi około 4000 rentgenów na godzinę, w odległości 200m od punktu zerowego - 1500 rentgenów na godzinę, w odległości 500m - 100 rentgenów na godzinę w odległości 1000m - 5 rentgenów na godzinę.

Po upływie jednej godziny od momentu wybuchu natężenie promieniowania zmniejsza się dwukrotnie.

Przeprowadzone na podstawie powyższych danych obliczenia dają możliwość określenia wielkości dawek promieniowania w rentgenach, które może otrzymać skład osobowy w czasie pokonania rejonu skażonego po naziemnym wybuchu atomowym. Dane te są następujące:

Sposób pokonania rejonu skażonego o promieniu skażenia 1500 metrów.	Orientacyjne dawki promieniowania w rentgenach.	
	Po 30 minutach od momentu wybuchu.	po 60 minutach od momentu wybuchu.
W punkcie zerowym wybuchu:		
Piesze z szybkością 4km/godz.	420	210
W czołgach z szybkością 4km/godz.	210	105
W czołgach z szybkością 12km/godz.	70	35
Na samochodach z szybkością 12km/godz.	140	70
Na odległości 200m od punktu zerowego wybuchu:		
Piesze z szybkością 4km/godz.	300	150
W czołgach z szybkością 4km/godz.	150	75
W czołgach z szybkością 12km/godz.	48	24
Na samochodach z szybkością 12km/godz.	100	50

1.	2.	3.
<u>Na odległości 500m od punktu zerowego wybuchu.</u>		
Pieśzo - z szybkością 4km/godz.	35	17
W czołgach - z szybkością 4km/godz.	17	8
W czołgach - z szybkością 12km/godz.	6	3
Na samochodach - z szybkością 12km/godz.	12	6
<u>Na odległości 1000m od punktu zerowego wybuchu.</u>		
Pieśzo - z szybkością 4km/godz.	2,3	1,15
W czołgach - z szybkością 4km/godz.	1,15	0,5
W czołgach - z szybkością 12km/godz.	0,4	0,2
Na samochodach - z szybkością 12km/godz.	0,8	0,4

Wyżej podane orientacyjne obliczenia pozwalają wyciągnąć wniosek, że piechota może nacierać pieśzo z szybkością 4km/godz. po 30 minutach od momentu naziemnego wybuchu bomby atomowej małego kalibru, w odległości około 1000m od punktu zerowego wybuchu - bez narazenia się na otrzymanie większej dawki promieniowania. Kuch na samochodach po 30 minutach od momentu wybuchu z szybkością 12km/godz. jest bezpieczny w odległości około 700m od punktu zerowego wybuchu, a na czołgach - nie bliżej jak 500m od punktu zerowego wybuchu.

- 3/ Dawka promieniowania jest odwrotnie proporcjonalna do szybkości pokonywania skażonych odcinków przy jednakowych pozostałych warunkach.
- 4/ Po powietrznych wybuchach atomowych natężenie promieniowania terenu i powietrza będzie kilka kilkadziesiąt razy mniejsze niż po wybuchach naziemnych. Dlatego też pokonanie rejonów skażenia po powietrznych wybuchach atomowych nie będzie stanowiło niebezpieczeństwa dla nacierających wojsk.
- 5/ We wszystkich wypadkach przy pokonaniu rejonów skażonych o natężeniu promieniowania przekraczającym 0,1 rentgenów na godzinę należy wykorzystywać statowe środki obrony przeciwchemicznej, a przede wszystkim maski przeciwgazowe.

Jest to potrzebne z tego względu, że czołgi, ciągniki i samochody przechodząc po tym terenie spowodują powstanie kurzu promieniotwórczego, który może przedostawać się wewnątrz czołgów, osiadać na broni, umundurowaniu, nie osłoniętych częściach ciała oraz przenikać wewnątrz organizmu powodując porażenia składu osobowego.

Rozpoznanie promieniowania prowadzi się za pomocą przyrządów dozometrycznych przez pododdziały rozpoznania chemicznego oraz przez specjalnie przeszkolone drużyny /załogi/ w pododdziałach i oddziałach wszystkich rodzajów wojsk.

- Inżynierskie urządzenie terenu pod względem przeciwoatomowym. na celu ochronę wojsk przed porażeniem ich falą uderzeniową, promieniowaniem świetlnym i promieniowaniem przenikliwym.

Zakres prac inżynierskich podczas organizacji i prowadzenia natarcia w warunkach zastosowania broni atomowej znacznie wzrasta. Do zasadniczych przedsięwzięć inżynierskiego urządzenia terenu pod względem przeciwoatomowym należą:

- budowa odpowiedniej ilości ukryć dla ochrony stanu osobowego, uzbrojenia i sprzętu w rejonie wyjściowym do natarcia przed działaniem fali uderzeniowej i promieniowania przenikliwego;
- wykonanie dla stanu osobowego schronów przeciwochemicznych w celu zapewnienia ochrony przed działaniem promieniotwórczymi;
- zabezpieczenie przeciwpożarowe obiektów przed działaniem promieniowania świetlnego.

Inżynierskie przygotowanie rejonów wyjściowych pod względem przeciwoatomowym stanowi we współczesnych warunkach jedno z zasadniczych przedsięwzięć przygotowania natarcia.

Podstawą inżynierskiej rozbudowy rejonów wyjściowych stanowi system traszki i rowów łączących wspólnie z rozwiniętą siecią ukryć, schronów, schronisk i nisz.

W sprzyjających warunkach /gdy wojska mają dostateczną ilość czasu/ w rejonach wyjściowych buduje się wzmocnione schrony i ukrycia. Szczególną uwagę zwraca się na przygotowanie pod względem przeciwoatomowym rejonu wyjściowego dla wojsk pierwszego rzutu korpusu oraz punktów dowodzenia.

Przy rozmieszczaniu wojsk w rejonach wyjściowych i wycokiwania należy wykorzystać naturalne właściwości ochronne terenu, jak: lasy, wąwozy, rowy itp. bowiem w terenie pociętym znacznie się osłabia działanie wybuchu atomowego.

Likwidacja skutków napadu atomowego ma na celu przywrócenie gotowości bojowej wojsk i stworzenie warunków do jak najszybszego wykonania przez wojska postawionych im zadań bojowych.

Likwidację skutków napadu atomowego organizują dowódcy wszystkich szczebli. Przeprowadza się ją siłami wszystkich rezerwów wojsk i służb.

Likwidacja skutków napadu atomowego obejmuje następujące przedsięwzięcia:

- prace awaryjne i ratunkowe,
- gaszenie pożarów,
- zabezpieczenie leczniczo-ewakuacyjne,
- poddanie zabiegom sanitarnym stanu osobowego oraz dezaktywację uzbrojenia i sprzętu,
- odbudowę linii łączności,
- odbudowę dróg i dezaktywację odcinków skażonych,
- dezaktywację, uporzędkowanie i uzupełnienie zapasów środków materiałowych w wojskach i na składach.

W celu wykonania prac awaryjnych i ratunkowych w pułkach i dywizjach tworzy się specjalne oddziały, w których skład wchodzi pododdziały inżynierskie, personel medyczny i dozometryczny. Oddziały te usuwają zawały utrudniające wyjście ze zburzonych uderzeniem atomowym obiektów, okazują doraźną pomoc medyczną porażonym oraz ewakuują porażonych ludzi ze skażonego rejonu.

Oddziały te mogą być również użyte do gaszenia pożarów utrudniających wojskiem wykonanie zadań bojowych.

Zabiegi sanitarne i dezaktywacja polega na mechanicznym usunięciu ciał promieniotwórczych ze skażonej powierzchni. Częściowe zabiegi sanitarne i dezaktywację przeprowadzają pododdziały - w zależności od położenia - bezpośrednio na polu walki.

Całkowite zabiegi sanitarne i dezaktywację przeprowadza się na specjalnie rozwiniętych punktach kąpielowo-dezaktywacyjnych po przeprowadzeniu na rozkaz dowódcy ewakuacji z pola walki porażonych ludzi, skażonego uzbrojenia i sprzętu.

Punkty kąpielowo-dezaktywacyjne rozwija się w pobliżu źródeł wody oraz dróg dowozu i ewakuacji, w miejscach zapewniających dogodne warunki maskowania przed obserwacją z powietrza.

Organizują je szefowie służby chemicznej siłami i środkami pododdziałów chemicznych, służby medycznej i innych służb tyłowych.

Taka nieetatowa organizacja punktów kąpielowo-dezaktywacyjnych wydaje się jednak niedogodna. W tym celu, by skłód osobowy tych punktów był zawczasu dobrze wyszkolony i sgrany, miał szybko rozwijać i związać te punkty oraz dobrze wykonywać na nich pracę byleby celowe mieć w pułkach i dywizjach etatowe pododdziały z niezbędnymi środkami dla rozwijania punktów kąpielowo-dezaktywacyjnych.

Odbudowę linii łączności uszkodzonych wybuchem atomowym przeprowadza się niezwłocznie po wybuchu siłami pododdziałów łączności, wykorzystując odwoły sił i środków łączności oddziałów i związków taktycznych.

Dezaktywację terenu i odbudowę uszkodzonych wybuchem atomowym ^{drog} /wykonują wojska inżynieryjne /przeważnie oddziały zabezpieczenia ruchu/.

Celem uniknięcia przerw w działaniach wojsk, po napadzie atomowym należy niezwłocznie po ustaleniu zasięgu skażenia uzupełnić i odtworzyć zapasy uzbrojenia, sprzętu bojowego, amunicji, materiałów pędnych i amarów oraz żywności.

Wszystkie wyżej omówione zagadnienia wchodzące w zakres obrony przeciwatomowej wojsk w natarciu powinny być uwzględnione w opracowanym przez sztab korpusu armijnego planie obrony przeciwatomowej.

b/ Obrona przeciwlotnicza.

Zastosowanie broni atomowej i chemicznej we współczesnej walce znacznie zwiększa znaczenie obrony przeciwlotniczej wojsk i wnosi szereg właściwości do jej organizacji oraz do sposobów użycia sił i środków obrony przeciwlotniczej. Przed siłami i środkami obrony przeciwlotniczej stawia się nader odpowiedzialne zadanie - nie tylko odeprzeć najeźdźcę lotnictwa i niszczyć bezpilotowe środki napadu powietrznego nieprzyjaciela, lecz i nie dopuścić do wykonania uderzeń atomowych przez nieprzyjaciela na te wojska i obiekty tak w okresie przygotowawczym, jak i w toku natarcia.

Nieprzyjaciel może szeroko stosować lotnictwo w celu udzielenia bezpośredniego wsparcia swym broniącym się wojskom lądowym na polu walki. Amerykańskie dowództwo uważa lotnictwo, a przede wszystkim lotnictwo taktyczne za jeden z decydujących środków zabezpieczenia powodzenia działań obronnych swych wojsk.

Znaczenie lotnictwa w warunkach możliwego użycia przez nieprzyjaciela broni atomowej i chemicznej jeszcze bardziej wzrasta, ponieważ zasadniczym środkiem do wykonania uderzeń atomowych na wojska i obiekty tyłowe jest samolot.

Lotnictwo nieprzyjaciela może wykonać uderzenia atomowe na wojska i obiekty tyłowe oddzielnie lub w połączeniu ze zwykłymi uderzeniami bombowymi i szturmowymi. Uderzenia atomowe mogą być wykonane przy tym tak w czasie przygotowania natarcia, jak i w jego toku.

W związku z tym, we współczesnych warunkach przygotowania i prowadzenia walki organizacja obrony przeciwlotniczej jako jednego z ważniejszych rodzajów zabezpieczenia bojowego wojsk nabiera szczególnie ważnego znaczenia.

Przy organizacji obrony przeciwlotniczej należy mieć na uwadze tę okoliczność, że nawet po wywaleniu przez własne lotnictwo panowania w powietrzu nie jest wykluczona możliwość wykonania oddzielnych uderzeń atomowych przez lotnictwo nieprzyjaciela na nasze wojska i obiekty tyłowe.

Dlatego też przez cały czas przygotowania i prowadzenia współczesnej ogólnowojskowej walki należy zapewnić nieprzerwaną obronę przeciwlotniczą wojsk i utrzymywać siły i środki przeciwlotnicze w stałej gotowości bojowej.

Obronę przeciwlotniczą w natarciu korpusu armijnego organizuje się w celu odparcia nalotów lotnictwa nieprzyjaciela na nasze wojska i obiekty nie dopuszczenia do wykonania uderzeń atomowych przez lotnictwo nieprzyjaciela i wzbronienia mu prowadzenia rozpoznania lotniczego oraz w celu zniszczenia bezpilotowych środków napadu powietrznego nieprzyjaciela. Cel ten można osiągnąć przez powiadomienie na czas sił i środków przeciwlotniczych i wojsk o pojawieniu się nieprzyjaciela w powietrzu oraz prowadzenie skoordynowanych działań bojowych przez lotnictwo myśliwskie i artylerię przeciwlotniczą.

Obrona przeciwlotnicza wojsk obejmuje:

- organizację rozpoznania nieprzyjaciela w powietrzu i obserwacji jego działań oraz powiadamiania wojsk i urzędzeń tyłowych o zagrożeniu napadami powietrznymi nieprzyjaciela;
- system ognia artylerii przeciwlotniczej i pracę reflektorów przeciwlotniczych;
- działania bojowe lotnictwa myśliwskiego;
- ogień broni piechoty w celu zniszczenia samolotów nieprzyjaciela na małych wysokościach.

Obrona przeciwlotnicza korpusu armijnego jest częścią składową obrony przeciwlotniczej wojsk i obiektów tyłowych armii i Frontu i dlatego organizacji tej obrony w korpusie armijnym nie można rozpatrywać w oderwaniu od ogólnego systemu obrony przeciwlotniczej armii i Frontu, ponieważ środki radiotechniczne obserwacji powietrza, powiadamiania i łączności oraz lotnictwo myśliwskie są używane do zabezpieczenia działań bojowych korpusu armijnego według planu armii i Frontu.

Zadania obrony przeciwlotniczej w natarciu korpusu armijnego wynikają z zadania ogólnego wykonywanego przez korpus w ramach armijnej operacji zaczepnej oraz z konkretnych warunków położenia na ziemi i w powietrzu, w których mają działać wojska korpusu armijnego.

Zasadniczym organizatorem i kierownikiem obrony przeciwlotniczej korpusu jest jego dowódca. On ponosi całkowitą odpowiedzialność za powodzenie tej obrony i prawidłowe wykorzystanie sił i środków przeciwlotniczych organicznych i przydzielonych oraz za organizację współdziałania tych sił i środków z sąsiadami i środkami przeciwlotniczymi armii i Frontu, działającymi na korzyść korpusu. Bezpośrednim pomocnikiem dowódcy korpusu w zakresie organizacji obrony przeciwlotniczej wojsk jest szef obrony przeciwlotniczej korpusu. Do jego obowiązków należy:

- opracowanie zagadnień i propozycji dotyczących wykorzystania sił i środków przeciwlotniczych;
- planowanie obrony przeciwlotniczej wojsk i obiektów w rejonie działań korpusu;
- organizacja i zabezpieczenie współdziałania sił i środków obrony przeciwlotniczej;
- organizacja powiadamiania wojsk o zagrożeniu powietrznym;
- kontrola gotowości bojowej sił i środków obrony przeciwlotniczej.

Organizując obronę przeciwlotniczą dowódca korpusu armijnego powinien zwrócić szczególną uwagę na osłonę przed uderzeniami atomowymi i lotniczymi głównego ugrupowania wojsk korpusu w rejonie wyjściowym do natarcia, szczególnie wojsk pierwszego rzutu korpusu i artylerii, a w toku natarcia drugiego rzutu korpusu i odwołów w czasie ich przesunięcia i na rubieżach wprowadzenia do walki oraz wojsk na przeprawach i na opanowanych przyczółkach. Należy przy tym zasadniczy wysiłek obrony przeciwlotniczej skupić na osłonie tego zgrupowania wojsk korpusu, które w danym etapie walki wykonuje główne zadania.

Nie ulega wątpliwości, że uprzednio wypracowane i stosowane zasady organizacji obrony przeciwlotniczej dotyczące zmasowanego użycia sił i środków przeciwlotniczych na decydujących kierunkach, przeprowadzenia szerokiego manewru i stosowania scentralizowanego dowodzenia nimi tak w okresie przygotowawczym, jak i w toku natarcia zachowują w całej rozciągłości swe znaczenie również w warunkach natarcia z zastosowaniem broni atomowej i chemicznej.

Jednak przy organizacji obrony przeciwlotniczej w tych warunkach należy uwzględnić również pewne właściwości spowodowane możliwością zastosowania broni atomowej.

Jako podstawę organizacji obrony przeciwlotniczej wojsk we współczesnych warunkach należy przyjąć zasadę osłony tych wojsk przede wszystkim przed uderzeniami atomowymi nieprzyjaciela, które może on wykonać za pomocą środków lotniczych. W tym celu przy tworzeniu zgrupowań sił i środków przeciwlotniczych należy używać je masowo na tych kierunkach, na których są najbardziej prawdopodobne działania lotnictwa i bezpilotowych środków napadu powietrznego nieprzyjaciela.

Na kierunkach tych należy przy tym używać takie środki, które są zdolne niszczyć samoloty-носители bomb atomowych na dużych wysokościach i przede wszystkim na podejściach do osłanianych wojsk i obiektów. Takim środkiem, oprócz lotnictwa myśliwskiego, jest artyleria przeciwlotnicza średniego kalibru, szczególnie jej najbardziej nowoczesne typy /systemy/.

We współczesnych warunkach działania bojowe wojsk korpusu armijnego w natarciu mają pewne właściwości, mianowicie: natarcie przygotowuje się w znacznie krótszym czasie, w położeniu wyjściowym wojska korpusu rozśrodkowują się tak wzdłuż frontu, jak i w głąb, obronę nieprzyjaciela przełamuje się na bardziej szerokim froncie, wzrasta tempo natarcia, zadanie bojowe korpus otrzymuje na znacznie większą głębokość. W tych warunkach przy organizacji obrony przeciwlotniczej wojsk zachodzi konieczność:

- osłony wojsk korpusu w położeniu wyjściowym na większej niż dotychczas powierzchni, mianowicie na powierzchni do 300 km^2 ;
- stworzenia takich zgrupowań artylerii przeciwlotniczej, które zabezpieczyłyby nie tylko osłonę wojsk korpusu w całości, lecz i oddzielnych jego związków taktycznych nacierających na bardziej szerokim froncie; wyraża się to w tworzeniu obecnie dywizyjnych grup artylerii przeciwlotniczej niezależnie od korpusnej grupy artylerii przeciwlotniczej;

- organizacji przesunięć środków przeciwlotniczych w toku natarcia tak, aby można zapewnić ciągłość osłony przeciwlotniczej oddziałów i związków taktycznych korpusu przy wysokim tempie ich natarcia, szczególnie ogniem średniokalibrowej artylerii przeciwlotniczej.

W ten sposób działania bojowe wojsk korpusu we współczesnych warunkach wymagają takiej organizacji obrony przeciwlotniczej i takiego użycia sił i środków przeciwlotniczych, które zabezpieczyłyby osłonę wojsk z możliwie największą pewnością przed uderzeniami nieprzyjaciela z powietrza, a zwłaszcza jego uderzeniami atomowymi.

c/ Obrona przeciwchemiczna.

Obrona przeciwchemiczna wojsk korpusu armijnego w natarciu ma na celu zabezpieczenie zdolności bojowej wojsk i wysokiego tempa ich natarcia w warunkach tak chemicznego, jak i atomowego napadu nieprzyjaciela.

Obrona przeciwchemiczna wojsk w natarciu obejmuje:

- uprzedzenie nacierających wojsk o zagrożeniu chemicznym;
- zerwanie lub osłabienie napadu chemicznego nieprzyjaciela;
- bezpośrednią obronę wojsk przed porażeniem środkami trującymi i promieniotwórczymi;
- likwidację skutków napadu chemicznego nieprzyjaciela i zastosowania przez niego bojowych środków promieniotwórczych.

W celu wykrycia na czas przygotowania nieprzyjaciela do napadu chemicznego sztab korpusu armijnego organizuje ciągle rozpoznanie chemiczne nieprzyjaciela i terenu. Różnymi rodzajami rozpoznania należy na czas ustalić posiadanie przez nieprzyjaciela sił i środków chemicznych oraz wykryć obecność zapór z wykorzystaniem w nich środków trujących i promieniotwórczych /tzw. zapór inżynieryjno-chemicznych/ w taktycznej głębokości obrony nieprzyjaciela.

Równocześnie z rozpoznaniem chemicznym pododdziały wojsk chemicznych prowadzą rozpoznanie promieniowania omówione w rozdziale "Obrona przeciwatomowa".

Ponieważ w toku natarcia dużego znaczenia nabiera szybkość prowadzenia rozpoznania, należy mieć dostateczną ilość patroli rozpoznania chemicznego w oddziałach wojsk, a ponadto - odwód sił i środków rozpoznania chemicznego do dyspozycji sztabu korpusu armijnego.

W celu wykrycia we właściwym czasie skażenia terenu i powietrza środkami trującymi i promieniotwórczymi i uprzedzenia o tym wojsk w oddziałach i związkach taktycznych korpusu, należy zorganizować szeroką sieć posterunków obserwacyjnych dla obserwacji pojawienia się tych środków na terenie i w powietrzu tak w okresie przygotowawczym, jak i w toku natarcia, szczególnie w czasie nalotów lotnictwa i ognia artylerii nieprzyjaciela.

Powiadomianie wojsk o niebezpieczeństwie i rozpoczęciu napadu chemicznego nieprzyjaciela wykonuje się przy pomocy ustalonego przez sztab armii jednolitego sygnału alarmu chemicznego.

Dowódca korpusu powinien wszelkimi będącymi do jego dyspozycji środkami zerwać lub osłabić napad chemiczny nieprzyjaciela w wypadku wykrycia przygotowań nieprzyjaciela do wykonania tego napadu lub z chwilą jego rozpoczęcia.

W tym celu należy przewidzieć i zabezpieczyć ześrodkowanie ognia artylerii dla zniszczenia wykrytych oddziałów chemicznych nieprzyjaciela, składów z pociskami chemicznymi, zapasami środków trujących itp. Oprócz artylerii korpusu, w wykonaniu tego zadania może wziąć udział również wspierające korpus lotnictwo. Wyżej podane przedsięwzięcia należy realizować w razie potrzeby tak w okresie przygotowawczym, jak i w toku natarcia.

Sztab korpusu organizuje i kontroluje zabezpieczenie na czas wojak w środki obrony przeciwchemicznej dla ich bezpośredniej ochrony przed działaniem środków trujących i promieniotwórczych, stworzenie zapasów tych środków w wojskach i sposób odtworzenia /uzupełnienia/ środków obrony przeciwchemicznej w toku natarcia.

Orientacyjnie ogólny zapas środków obrony przeciwchemicznej w związkach taktycznych i oddziałach korpusu w natarciu powinien wynosić /w procentach do etatowego stanu/;

- masek przeciwgazowych - nie mniej niż 20%;
- kompletów odzieży ochronnej 100%;
- indywidualnych pakietów przeciwchemicznych 100%;

Zapas płynnych odkaźników powinien wynosić jedna -dwie jednostki napełnienia dla maszyn i zestawów odkażających. Oprócz tego, należy mieć zapas umundurowania impregnowanego i bielizny w ilości około 30-50% dla wojsk korpusu.

Dla zapewnienia nieprzerwanej pracy na punktach dowodzenia, ochrony rannych w punktach medycznych przed środkami trującymi i promieniotwórczymi oraz dla umożliwienia wojskom krótkoterminowego kolejnego odpoczynku w warunkach przebywania w skażonym terenie - określoną część ukryć w rejonie wyjściowym urządza się jako schrony filtru wentylacyjne.

Przed wszystkim pod tym względem powinny być urządzone punkty dowodzenia i punkty medyczne.

Licząc, że na każdą kompanię /baterię/ pożądane jest mieć 2-3 schrony z urządzeniem filtru wentylacyjnym, ogólnie będzie potrzebna dla korpusu tych urządzeń około 1000- 1200szt., co pozwoli zapewnić ukrycie dla 20-25% stanu osobowego korpusu.

Dla ochrony przed środkami promieniotwórczymi i środkami trującymi w postaci cieczy -część tranzei i rowów łączących należy przykryć wychodząc z obliczenia, że na jednego żołnierza trzeba nie mniej jak jeden metr bieżący przykrytej tranzei. Przykrycia te mogą być również wykorzystane dla ochrony przed środkami zapalającymi.

Dla zapewnienia szybkiej likwidacji skutków napadu chemicznego nieprzyjaciela w planie obrony przeciwchemicznej należy przewidzieć wykorzystanie przydzielonych do korpusu pododdziałów wojsk chemicznych do odkażania i dezaktywacji uzbrojenia, sprzętu bojowego, umundurowania i ekwipunku.

W wypadku zastosowania przez nieprzyjaciela broni atomowej oddziały /pododdziały/ wojsk chemicznych rozwijają punkty kąpielowo-dezaktywacyjne, na których podaje się zabiegom sanitarnym stan osobowy oraz dokonuje dezaktywacji uzbrojenia, sprzętu, umundurowania i ekwipunku. Dezaktywacji terenu dokonują wojska wykorzystując inżynieryjne siły i środki.

W celu zabezpieczenia wysokiego tempa natarcia w warunkach stosowania broni atomowej i chemicznej dowódca korpusu powinien zwrócić szczególną uwagę na organizację szybkiego obejścia lub pokenania przez wojska odcinków terenu skażonych środkami trującymi lub promieniotwórczymi. By zmniejszyć czas pobytu wojsk w terenie skażonym, należy dążyć do obejścia lub pokenania tego terenu z marszu na czołgach, działach pancernych i transporterach opancerzonych. Wojska pokenują odcinki skażone w maskach przeciwgazowych i odzieży ochronnej.

Organizacja ochrony przeciwchemicznej składu osobowego wojsk pancernych i zmechanizowanych przy przechodzeniu przez nie rejonów skażonych jest znacznie ułatwiona z uwagi na to, że skład osobowy wojsk pokenuje te rejon w wozach bojowych.

Odcinki skażone osłaniane przez nieprzyjaciela ogniem można pokenywać przy użyciu zasłon dymnych, ce może znacznie osłabić skuteczność ognia nieprzyjaciela.

Dla powstrzymania natarcia naszych wojsk nieprzyjaciel może używać w systemie głęboko urzutowanych zapór inżynieryjnych również fugasy chemiczne z szybko działającymi środkami trującymi. Przejścia w takich kombinowanych zapórach inżynieryjno-chemicznych wykonują wspólnie wojska inżynieryjne i chemiczne.

Dla umożliwienia szybkiej odbudowy zniszczonych i skażonych środkami trującymi odcinków na marszrutach posuwania się wojsk celowe jest w składzie pierwszych rzutów oraz oddziałów zabezpieczenia ruchu mieć pododdziały wojsk chemicznych przeznaczone do odkażania terenu.

Po pokenaniu przez wojska odcinków skażonych należy przeprowadzić częściowe zabiegi sanitarne ze składem osobowym oraz częściową dezaktywację i odkażanie uzbrojenia i sprzętu bojowego. Całkowite zabiegi sanitarne oraz dezaktywację i odkażanie przeprowadza się z reguły po wykonaniu zadania bojowego.

W toku natarcia celowe jest mieć w odwodzie dowódcy korpusu pododdziały wojsk chemicznych, będące w stałej gotowości do odkażania terenu oraz do rozwinięcia korpuśnych punktów kąpielowo-dezaktywacyjnych i punktów odkażania.

Dlatego też w warunkach możliwego zastosowania przez nieprzyjaciela broni atomowej i chemicznej jest konieczne wzmocnienie korpusu armijnego oddziałami /pododdziałami/ wojsk chemicznych stosownie do konkretnego położenia.

R o z d z i a ł II.

ORGANIZACJA PRZEŁAMANIA PRZEZ KORPUS ARMIJNY ZA WCZASU PRZYGOTOWANEJ OBRONY NIEPRZYJACIELA.

Skomplikowany charakter współczesnych działań zaczepnych prowadzonych przez wszystkie rodzaje wojsk w warunkach stosowania broni atomowej i chemicznej wymaga doskonałej organizacji i przygotowania walki oraz koordynowania wysiłków wszystkich rodzajów wojsk.

Podczas organizacji natarcia w tych warunkach należy brać pod uwagę charakter i sposób zastosowania broni atomowej i chemicznej tak przez wojska własne, jak i przez nieprzyjaciela.

Do najważniejszych właściwości organizacji natarcia w warunkach stosowania broni atomowej i chemicznej należą:

- skrócenie czasu przygotowania natarcia;
- powzięcie decyzji zapewniającej jak najlepsze wykorzystanie skutków uderzeń atomowych;
- zapewnienie skutecznej obrony własnych wojsk przed uderzeniami atomowymi nieprzyjaciela;
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa przed porażeniem wojsk własnymi uderzeniami atomowymi.

Całokształt prac związanych z organizacją natarcia należy zakończyć do czasu zajęcia przez wojska rejonu wyjściowego do natarcia.

Skrócenie czasu przygotowania natarcia jest spowodowane koniecznością zachowania w tajemnicy tego przygotowania i osiągnięcia przez to zaskoczenia przy wykonaniu uderzenia. Zachowanie w tajemnicy własnych zamiarów uchroni nasze wojska od uderzeń atomowych nieprzyjaciela. Wykonanie zaś z zaskoczeniem własnych uderzeń atomowych odniesie największy skutek i ułatwi wojskom wykonanie postawionych im zadań w najkrótszym czasie i z najmniejszymi stratami.

Głównym organizatorem natarcia korpusu armijnego jest dowódca korpusu. Sztab korpusu armijnego, dowódcy rodzajów wojsk i szefowie służb udzielają dowódcy korpusu pomocy w jego trudnej i skomplikowanej pracy. Praca dowódcy korpusu armijnego w zakresie organizacji natarcia zazwyczaj obejmuje:

- wypracowanie decyzji do natarcia;
- postawienie zadań bojowych podwładnym dowódcom;
- organizację współdziałania wojsk;
- organizację bojowego, politycznego i materiałowo-technicznego zabezpieczenia wojsk;
- organizację zabezpieczenia natarcia przez poszczególne rodzaje wojsk;
- organizację dowodzenia wojskami;
- kontrolę gotowości bojowej wojsk do natarcia.

Niżej rozpatrzmy niektóre najważniejsze momenty z wymienionych wyżej czynności dowódcy korpusu, jego sztabu, dowódców rodzajów wojsk i szefów służb z punktu widzenia przede wszystkim metody ich pracy we współczesnych warunkach.

1. Metoda pracy dowódcy korpusu armijnego nad wypracowaniem decyzji

Wybór odpowiedniej metody pracy przez dowódcę korpusu armijnego nad wypracowaniem decyzji do przełamania każdorazowo będzie zależał od konkretnych warunków położenia, a przede wszystkim od czasu, jakim będzie on dysponował na organizację i przygotowanie natarcia.

We współczesnych warunkach, jak już zaznaczyliśmy wyżej, czas na przygotowanie natarcia będzie znacznie skrócony. Bierąc zaś pod uwagę konieczność przeznaczenia większej ilości tego czasu dla podwładnych dowódców i wojsk, należy stwierdzić, że dowódca korpusu na wypracowanie decyzji do natarcia będzie miał w większości wypadków bardzo ograniczoną ilość czasu.

W tych warunkach szczególnego znaczenia nabiera szczegółowe przemyślenie i celowa kalkulacja czasu, skoordynowanie pracy sztabu i całego aparatu dowodzenia korpusu oraz właściwy podział w nim pracy nad przygotowaniem niezbędnych danych do powzięcia decyzji przez dowódcę korpusu.

Jak wiadomo, dowódca korpusu armijnego wypracowuje decyzje do natarcia w wyniku przeprowadzenia analizy zadania, oceny położenia i rekonosansu.

Po otrzymaniu zadania bojowego od dowódcy armii, dowódca korpusu przeanalizuje / wyjaśni sobie / to zadanie w celu dokładnego ustąpienia miejsca i roli korpusu w wykonywaniu zadania pierwszego dnia operacji zaczepnej armii i sprecyzowania swego ogólnego zamiaru walki. Następnie, dowódca korpusu /sam lub wspólnie z szefem sztabu/ skalkuluje czas osobisty /czas, jakim dysponuje do terminu zameldowania decyzji dowódcy armii/, ogłosi sztabowi, dowódcem rodzajów wojsk i szefom służb korpusu swój zamiar ogólny i równocześnie poda jakie dane i na kiedy należy mu przedstawić do powzięcia decyzji.

Kolejną czynnością dowódcy korpusu jest ocena położenia polegająca na dokładnym przestudiowaniu danych o nieprzyjacielu, sąsiadach, wojskach własnych, terenie, stanie ekonomicznym rejonu działań oraz na ocenie czasu, warunków meteorologicznych itp. Dowódca korpusu w czasie oceny położenia wysłucha zazwyczaj referatów szefów wydziałów sztabu, dowódców rodzajów wojsk i szefów służb. Referaty te powinny być zwięzłe, celowe ułożone i przedstawiać te dane, które są niezbędne dowódcy do powzięcia decyzji.

Na podstawie przeprowadzonej analizy zadania i oceny położenia dowódca korpusu wyciąga ogólne wnioski - zarys decyzji, który podaje oficerom sztabu, dowódcem rodzajów wojsk i szefem służb.

W czasie rekonosansu dowódca korpusu precyzuje w terenie swoje wnioski wyciągnięte na podstawie oceny położenia z mapy oraz ustala szereg zagadnień dotyczących organizacji natarcia podległych związków taktycznych i rodzajów wojsk stosownie do właściwości terenu.

W ten sposób w wyniku analizy zadania, oceny położenia i rekonosansu dowódca korpusu będzie miał sprecyzowaną decyzję do natarcia.

Po powzięciu decyzji dowódca korpusu w ustalonym miejscu i czasie melduje ją dowódcy armii, a po zatwierdzeniu tej decyzji postawi zadania bojowe wykonawcom.

Zadania bojowe podwładnym dowódcem dowódca korpusu armijnego w większości wypadków będzie stawiał z mapy na swoim stanowisku dowodzenia.

Jednak we współczesnych warunkach przy bardzo ograniczonej ilości czasu na wypracowanie decyzji nie zawsze będzie możliwe zastosowanie w pełni wyżej podanej metody. Bardziej celową metodą pracy dowódcy korpusu w takich warunkach będzie wypracowanie decyzji z mapy na podstawie tylko analizy zadania i oceny położenia, bez przeprowadzenia rekonosansu.

Zastosowanie powyższej metody pracy znacznie skraca czas na wypracowanie decyzji przez dowódcę korpusu armijnego i pozwala przeznaczyć więcej czasu na przygotowanie natarcia na niższych szczeblach.

W wypadku wypracowania decyzji z mapy /bez rekonosansu/ dowódca korpusu armijnego może rozpoznać teren przyszłych działań w terminie późniejszym. W tym wypadku może on wyjechać w teren z odpowiednią grupą oficerów sztabu korpusu, dowódcami rodzajów wojsk i szefami służb po postawieniu zadań bojowych, w czasie wypracowania decyzji przez podwładnych dowódców.

W terenie dowódca korpusu może sprecyzować niektóre zagadnienia dotyczące sposobu wykonania zadania bojowego stosownie do tych właściwości terenu działań korpusu, których nie można było ocenić z mapy.

Przedewszystkim może to dotyczyć sposobu wykonania ataku przedniego skraju obrony nieprzyjaciela w ślad za uderzeniami atomowymi, sposobu opanowania ważniejszych obiektów na pierwszej pozycji głównego pasa obrony nieprzyjaciela, obezwładnienia i zniszczenia przez artylerię i wspierające lotnictwo szczególnie niebezpiecznych źródeł ognia i punktów operu nieprzyjaciela, sposobu pokonania zapór, i przeszkód przed przednim skrajem jego obrony, zabezpieczenia skrzydeł, rozmieszczenia własnych wojsk w rejonie wyjściowym itp. Wynikające przy tym dodatkowe zadania dla poszczególnych rodzajów wojsk może dowódca korpusu określić w wytycznych dawanych dowódcem tych rodzajów wojsk bezpośrednio w terenie.

Niektóre z tych zadań można doprowadzić do wykonawców za pomocą zarządzeń bojowych wydawanych przez sztab korpusu. Całość zaś sprecyzowanych w terenie zagadnień doprowadzi dowódca korpusu do wykonawców w czasie organizacji współdziałania, gdy będzie on omawiał szczegółowe sposoby wykonania przez wojska korpusu postawionych im zadań bojowych.

2. Metoda organizacji współdziałania.

Organizacja współdziałania wojsk korpusu armijnego obejmuje całokształt pracy dowódcy korpusu, jego sztabu, dowódców rodzajów wojsk i szefów służb korpusu oraz podwładnych dowódców w zakresie uzgodnienia i skoordynowania działań związków taktycznych, rodzajów wojsk i sąsiadów w ramach postawionych im zadań bojowych dla najlepszego wykonania ogólnego zadania bojowego korpusu armijnego.

Organizacja współdziałania stanowi jedną z najważniejszych czynności przygotowania natarcia i zasadniczą treść dowodzenia wojskami. Bez sprawnie zorganizowanego współdziałania wojsk nie do pomyślenia jest powodzenie działań bojowych we współczesnych warunkach.

Współdziałanie organizuje się według etapów walki na całą głębokość zadania bojowego korpusu. Organizuje się je na korzyść tych związków taktycznych i oddziałów, które w danym etapie wykonują główne zadania.

Zagadnienia współdziałania wojsk dowódca korpusu armijnego będzie rozpatrywał, od początku przygotowania natarcia. Wypracowując decyzję dowódca korpusu przemyśli również sposób wykonania zadań przez korpus, czyli określi ogólnie niektóre momenty współdziałania wojsk korpusu ze sobą i z sąsiadami. Po postawieniu zadań bojowych /a niekiedy i w toku stawiania zadań/ dowódca korpusu może wydać podwładnym dowódcem wytyczne dotyczące sposobów wykonania przez nich zadań, wskazując, z kim i w jaki sposób należy przy tym współdziałać.

Te wytyczne /które zresztą nie zawsze można dać / nie wyczerpują jednak zagadnień organizacji współdziałania, a jedynie umożliwiają lepsze zrozumienie przez podwładnych dowódców postawionych im zadań.

Organizacją współdziałania - tym tak ważnym zagadnieniem we współczesnych warunkach - dowódca korpusu zajmuje się oddzielnie, bardziej szczegółowo wówczas, gdy podwładni dowódcy będą mogli dokładnie zrozumieć sposób współdziałania przy wykonaniu poszczególnych zadań, to znaczy, gdy już przeanalizują swoje zadania i ocenią położenie -słowem- po wypracowaniu przez nich decyzji do natarcia. Z drugiej strony umożliwi to dowódcy korpusu i jego sztabowi dokładne przygotowanie się do organizacji współdziałania, przemyślenie i ustalenie szczegółów działania wojsk, by nie opuścić ^{przy} organizacji współdziałania żadnych ważnych zagadnień. Zwłaszcza jest to potrzebne w tym wypadku, gdy rekonesans przed powzięciem decyzji nie był przeprowadzony, co jak stwierdziliśmy wyżej będzie dość częstym wypadkiem we współczesnych warunkach.

A zatem, najdogodniej jest przeprowadzać organizację współdziałania do powzięcia decyzji przez podwładnych dowódców.

Działania wojsk w pierwszym etapie walki, a szczególnie takie zagadnienia, jak: sposób wyruszenia wojsk do ataku w ślad za uderzeniami atomowymi oraz sposób przeprowadzenia ataku; wsparcie ataku ogniem artylerii i przez lotnictwo; sposób wykorzystania skutków uderzeń atomowych i zdobywania poszczególnych punktów oporu itp. - dowódca korpusu powinien omówić najbardziej szczegółowo i w tym celu przeważnie będzie organizował współdziałanie na ten etap w terenie.

Natomiast dalsze działania wojsk, których w terenie nie można będzie wskazać, gdyż obiekty działań będą znajdowały się poza horyzontem widoczności - celowo jest omawiać na stole plastycznym lub mapie, na stanowisku dowodzenia korpusu.

W czasie organizacji współdziałania dowódca korpusu szczegółowo omawia działania związków taktycznych, rodzajów wojsk odwodów korpusu w kolejnych etapach walki zgodnie z jej rozwojem, podaje sposób wykonania poszczególnych zadań /atak kolejnych pozycji, zdobywanie punktów oporu, odpieranie kontrataków itp/, ugrupowanie bojowe i kierunki uderzeń przy wykonaniu tych zadań, sposób działania wojsk przy możliwych wariantach działania nieprzyjaciela - krócej mówiąc, przedstawia wykonawcom cały rozwój walki korpusu i sposób działania wojsk zgodnie na swym zamiarem.

Wszystkie wskazówki dowódcy korpusu powinny być dokładnie zanotowane /lub wrysowane na mapę/ przez wykonawców oraz przez oficerów sztabu korpusu. Znajdują one następnie wyraz w planie współdziałania opracowanym przez sztab korpusu z udziałem dowódców rodzajów wojsk i szefów służb.

Na tym jednak nie kończy się organizacja współdziałania. Poszczególni wykonawcy powinni na podstawie wytycznych otrzymanych od dowódcy korpusu w czasie organizacji współdziałania uzgodnić ze sobą szczegóły wykonania nakazanych zadań i przeprowadzić organizację współdziałania wewnątrz swego związku /oddziału/. Dowódca i sztab korpusu powinni skontrolować organizację współdziałania na niższych szczeblach pod kątem widzenia jej zgodności z zamiarem dowódcy korpusu.

I dopiero po doprowadzeniu wszystkich szczegółów współdziałania do wojsk i wykonaniu niezbędnych przedsięwzięć z zakresu przygotowania wojsk do jego realizacji można uważać współdziałanie za zorganizowane.

W toku natarcia dowódca i sztab korpusu armijnego powinni stale podtrzymywać współdziałanie nacierających wojsk. Szybkość rozwoju współczesnej walki i wynikające stąd szybkie zmiany położenia bojowego na polu walki częstokroć zmuszą dowódcę korpusu i jego sztab do skorygowania uprzednio opracowanego planu działania i dania w toku natarcia dodatkowych wytycznych do współdziałania wojsk stosownie do aktualnej sytuacji.

Wytyczne te mogą być dane równocześnie z postawieniem dodatkowych zadań bojowych dowódcom związków taktycznych i dowódcom rodzajów wojsk osobiście przez dowódcę korpusu lub na podstawie jego decyzji przez oficerów sztabu. Można je przekazać przez techniczne środki łączności lub drogą osobistego wyjazdu dowódcy korpusu względnie oficera sztabu do wykonawcy. W niektórych sytuacjach zwłaszcza w wypadku konieczności poczynienia większych zmian w uprzednio ustalonym systemie współdziałania - dowódca korpusu może po postawieniu dodatkowych zadań bojowych podwładnym dowódcem dać im krótki czas na wypracowanie własnych decyzji i po zatwierdzeniu tych decyzji zorganizować współdziałanie celem wykonania tych dodatkowych zadań. Poszczególni wykonawcy uzgadniają ze sobą współdziałanie w toku walki zależnie od sytuacji bądź przez techniczne środki łączności /w sieci współdziałania/, bądź też podczas osobistego spotkania na ustalonych punktach w terenie.

3. Przegrupowanie, luzowanie i zajęcie przez wojska rejonów wyjściowych do natarcia.

Ważnym przedsięwzięciem organizacji i przygotowania natarcia jest przeprowadzenie przegrupowania i luzowania wojsk oraz zajęcie przez wojska wyznaczonych im rejonów i podstaw wyjściowych.

Czynności te należy wykonać po zakończeniu wszystkich prac związanych z planowaniem natarcia na szczeblu korpusu, dywizji i pułku /wypracowanie decyzji, organizacja współdziałania, zabezpieczenia bojowego, politycznego, materiałowo-technicznego itp/ oraz z inżynierskim przygotowaniem rejonów wyjściowych pod względem przeciwatemowym. Przegrupowanie i luzowanie oraz zajęcie przez wojska rejonów wyjściowych do natarcia należy wykonać tak, aby nie dać nieprzyjacielowi możliwości wykrycia naszych przygotowań do mających nastąpić działań zaczepnych, a szczególnie ugrupowania i składu wojsk przeznaczonych do wykonania przełamania. Skryte przeprowadzenie tych czynności zapewnią osiągnięcie w przyszłych działaniach zaskoczenia, które ma we współczesnych warunkach /jak o tym była już mowa wyżej/ szczególne znaczenie dla powodzenia tych działań.

Dlatego też, skrytość i sprawność przeprowadzenia przegrupowania, luzowania i zajęcia przez wojska rejonów wyjściowych do natarcia jest podstawowym wymaganiem przy wykonywaniu tych czynności. Dla zapewnienia skrytości i sprawności przeprowadzenia przegrupowania, luzowania i zajęcia przez wojska rejonów wyjściowych do natarcia dowódcy i sztaby wszystkich szczebli powinni dokładnie je planować.

Wszystkie prace związane z planowaniem przegrupowania i luzowania, przygotowaniem dróg do jego przeprowadzenia, organizacją regulacji ruchu, uzgodnieniem sposobu luzowania wojsk z dowódcami oddziałów i pododdziałów luzowanych oraz z organizacją zabezpieczenia bojowego przegrupowania, luzowania i zajęcia przez wojska rejonów wyjściowych - powinny być wykonane przez zainteresowanych dowódców i sztaby jeszcze przed rozpoczęciem przegrupowania.

Szczególne znaczenia przy wykonaniu omawianych czynności nabiera dokładna organizacja i sprawna praca służby porządkowo ochronnej tak na drogach /marszrutach/ przegrupowania, jak i w rejonach rozmieszczenia wojsk. Do jej zasadniczych zadań w tym okresie będzie należało:

- przestrzeganie dyscypliny przegrupowania i rozmieszczenia wojsk w rejonach wyjściowych /maskowanie, przestrzeganie terminów itp/;
- regulacja ruchu na drogach /marszrutach/ przegrupowania;
- niedopuszczenie do rejonów wyjściowych agentów i grup dywersyjnych nieprzyjaciela.

Wykonanie tych zadań przez służbę perzadkowe-ochronną w znacznej mierze może przyczynić się do zapewnienia skrytości i sprawności przeprowadzenia przegrupowania, luzowania i zajęcia przez wojska, rejonów wyjściowych do natarcia.

Omawiane czynności najdogodniej jest przeprowadzać w perze nocnej dla zapewnienia skrytości ich wykonania. Na przeprowadzenie przegrupowania, luzowania i zajęcia przez wojska rejonów wyjściowych do natarcia potrzeba trzy noce, przy czym kolejność wyjścia wojsk do rejonów wyjściowych powinna być następująca: jako pierwsza /w trzecią noc przed rozpoczęciem natarcia/ zajmuje wyznaczone rejony artyleria przeciwpancerna, przeciwlotnicza i artyleria przeznaczona do zwalczania artylerii nieprzyjaciela; następnie /w drugą noc/ - pozostała artyleria i pierwsze rzuty dywizji, luzując oddziały działające dotychczas w rejonie wyjściowym; w ostatnią noc przed rozpoczęciem natarcia zajmują rejony wyjściowe drugie rzuty dywizji i korpusu.

Po zajęciu rejonów wyjściowych przez wojska dowódca i sztab korpusu armijnego przeprowadzają kontrolę gotowości bojowej wojsk do rozpoczęcia natarcia.

R o z d z i a ł I I I

PROWADZENIE NATARCIA PRZEZ KORPUS ARMIJNY.

1/ Atomowe, artyleryjskie i lotnicze przygotowanie ataku.

Natarcie korpusu armijnego przełamującego przygotowaną obronę nieprzyjaciela na kierunku głównego uderzenia będzie poprzedzone atomowym, artyleryjskim i lotniczym przygotowaniem ataku.

Atomowe przygotowanie ataku wykonuje się na najbardziej ważne punkty oporu nieprzyjaciela w głównym pasie jego obrony.

Z uwagi na to, że przełamanie przygotowanej obrony nieprzyjaciela wojska wykonują z bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, uderzenia atomowe mogą być wykonane na punkty oporu nieprzyjaciela w rejonie trzeciej transzei pierwszej pozycji i głębiej w celu zapewnienia bezpieczeństwa wojsk własnych. W zależności od charakteru obrony nieprzyjaciela, a przede wszystkim trwałości jego urządzeń obronnych, atomowe przygotowanie ataku może być wykonane w postaci wybuchów powietrznych lub naziemnych, a czasem - nawet i podziemnych.

Atomowe przygotowanie ataku najczęściej wykonywane jest bezpośrednio przed rozpoczęciem artyleryjskiego i lotniczego przygotowania, co pozwala zadać nieprzyjacielowi w wyniku jego zaskoczenia, największe straty. Jednakże możliwe jest wykonanie uderzeń atomowych również w toku trwania artyleryjskiego i lotniczego przygotowania ataku lub też po jego zakończeniu. Zastosowanie tego lub innego wariantu atomowego przygotowania ataku nie może w żadnym wypadku wynikać z szablonu, lecz powinno być uzależnione od konkretnych warunków planowanego natarcia.

Artyleryjskie i lotnicze przygotowanie ataku przeprowadza się na te obiekty i cele w systemie głównego pasa obrony nieprzyjaciela, które nie są obezwładnione uderzeniami atomowymi lub na te w stosunku do których nie ma pewności, że są dostatecznie obezwładnione uderzeniami atomowymi.

Układ atomowego, artyleryjskiego i lotniczego przygotowania ataku każdorazowo zależy od konkretnej sytuacji i nie może być szablony.

W okresie atomowego, artyleryjskiego i lotniczego przygotowania ataku może być również przy sprzyjających warunkach meteorologicznych i na rozkaz wyższego przełożonego zastosowana broń chemiczna.

Broń tę stosuje się za pomocą artylerii /w pociskach/ i lotnictwa /w bombach / w celu zniszczenia siły żywej nieprzyjaciela w głównym pasie jego obrony. Używa się przy tym pocisków artyleryjskich i bomb lotniczych z szybko działającymi nietrwałymi środkami trującymi.

2/ Atak i przełamanie głównego pasa obrony nieprzyjaciela; działania oddziałów wydzielonych.

Wojska pierwszego rzutu korpusu wyruszają do ataku z takim wyliczeniem, by piechota i czołgi jednocześnie wdarły się na przedni skraj obrony nieprzyjaciela do pierwszej transzei na całym odcinku przełamania w dokładnie ustalonym czasie /godzina "G"/. Należy przy tym tak rozpocząć atak - w stosunku do czasu wykonania uderzeń atomowych by w największym stopniu wykorzystać skutki uderzeń dla szybkiego przełamania obrony nieprzyjaciela, a jednocześnie nie narazić własnych wojsk na oddziaływanie promieniowania przenikliwego wybuchów atomowych.

Przy przełamaniu przygotowanej obrony nieprzyjaciela atak przedniego jej skraju będzie w przytłaczającej większości wypadków wykonywany w ugrupowaniu bojowym /w tyralierze/, ponieważ wojska wyruszą do ataku z bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem. Wypadki wyruszenia do ataku w ugrupowaniu przedbojowym /kiedy wojska zajmują podstawy wyjściowe w odległości 2-5 km od przedniego skraju obrony nieprzyjaciela i uderzenia atomowe będą wykonane na całą głębokość pierwszej pozycji/ są dla przełamania przygotowanej obrony nieprzyjaciela nietypowe. Mogą one mieć miejsce raczej przy przełamaniu doraźnie zorganizowanej obrony nieprzyjaciela podczas natarcia w głębi jego obrony.

Atak piechoty i czołgów wspiera się ogniem artylerii /wałem ogniowym lub kolejnymi ześrodkowaniami ognia/ oraz uderzeniami lotnictwa szturmowego /towarzyszenie/.

Oddziały i pododdziały nacierające w pierwszym rzucie po przełamaniu przedniego skraju obrony szybko rozwijają natarcie w głąb za wałem ogniowym i uderzeniami lotnictwa

oraz wykorzystując skutki uderzeń atomowych wykonywanych na trzecią transzeję pierwszej pozycji - przełamują tę pozycję. W wypadku napotkania ocalałych ognisk oporu nieprzyjaciela, pierwsze rzuty dywizji niszczą je lub obchodzą nie wdając się w długotrwałe walki.

W ślad za batalionami pierwszego rzutu posuwają się na czołgach i transporterach opancerzonych oddziały wydzielone. Drugie rzuty pułków i dywizji nacierają z reguły w kolumnach kompanijnych i batalionowych, rozwijając się jedynie w wypadku, gdy powstaje konieczność likwidacji ocalałych ognisk oporu nieprzyjaciela.

Po przełamaniu przez nacierające wojska pierwszej pozycji nieprzyjaciela oddziały wydzielone dywizji pierwszego rzutu /jeżeli w ich pasach natarcia były wykonane uderzenia atomowe na drugą pozycję/ wyprzedzają czołowe pododdziały i podążają w głąb obrony, wykorzystując skutki uderzeń atomowych wykonanych na drugą pozycję głównego pasa obrony nieprzyjaciela. Zadaniem tych oddziałów wydzielonych jest zapewnienie wysokiego tempa natarcia i stworzenie możliwości przełamania z marszu poszczególnych pozycji i pasów obrony nieprzyjaciela przez siły główne nacierających wojsk.

W tym celu oddziały wydzielone, nie wiążąc się walką na drugiej pozycji i wymijając ocalałe punkty oporu nieprzyjaciela, podążają do przodu i opanowują nakazane obiekty na trzeciej pozycji głównego pasa obrony. Przez utrzymanie tych obiektów do czasu podejścia sił głównych oddziały wydzielone uniemożliwiają nieprzyjacielowi zorganizowanie trwałej obrony na trzeciej pozycji i ułatwiają przełamanie jej z marszu. W wypadku gdy na trzecią pozycję zostały wykonane uderzenia atomowe, oddziały wydzielone nie zatrzymują się na pozycji, ponieważ uderzenia atomowe w dostatecznej mierze zdeorganizują system obrony tej pozycji i stworzą warunki przełamania jej z marszu przez siły główne dywizji pierwszego rzutu korpusu. W tym wypadku oddziały wydzielone działające na kierunku uderzeń atomowych wymijają punkty oporu również na trzeciej pozycji i wysuwając się do przodu opanowują ważne rubieże i obiekty

między głównym a drugim pasem obrony nieprzyjaciela /mogą to być odcinki pozycji pośredniej, jeżeli jest ona rozbudowana/. Utrzymując te rubieże i obiekty oddziały wydzielone izolują odwody nieprzyjaciela od rejonu włamania i ułatwiają przez to szybkie przełamanie głównego pasa obrony nieprzyjaciela i rozwinięcie natarcia w głąb przez siły główne swych dywizji. Po podejściu sił głównych nacierających wojsk do rubieży zajmowanej przez oddziały wydzielone, te ostatnie w zależności od położenia - rozwijają dalsze natarcie w głąb w celu opanowania oddzielnych odcinków /ważnych obiektów/ na drugim pasie obrony nieprzyjaciela i ułatwienia przełamania go z marszu przez nacierające wojska korpusu armijnego. W sprzyjających warunkach położenia zadanie takie /oprowadzenie obiektów na drugim pasie/, oddziały wydzielone mogą otrzymać od razu z chwilą ich wystąpienia po przełamaniu pierwszej pozycji głównego pasa obrony nieprzyjaciela.

Przy wykonywaniu wyżej omówionych zadań oddziałom wydzielonym niejednokrotnie wypadnie przechodzić przez luki wytworzone w obronie nieprzyjaciela własnymi uderzeniami atomowymi /o ile nie będzie innych możliwości obejścia jego punktów oporu/ oraz prowadzić samodzielną walkę z podchodzącymi odwodami nieprzyjaciela do czasu podejścia sił głównych własnych wojsk. Dlatego też oddziały wydzielone powinny być dostatecznie silne i zdolne do wykonania szybkiego manewru podczas działań w głębi obrony nieprzyjaciela. Najbardziej nadają się do wykonania tych zadań oddziały /pododdziały / czołgów przy odpowiednim ich wzmocnieniu dla umożliwienia prowadzenia samodzielnej walki. I dlatego w skład oddziału wydzielonego dywizji należy wydzielać od batalionu do pułku czołgów z batalionem piechoty, dywizjonem artylerii, jedną -dwoma bateriami artylerii przeciwlotniczej, kompanią saperów i pododdziałami wojsk chemicznych.

Po przełamaniu pierwszej pozycji głównego pasa obrony nieprzyjaciela i przepuszczeniu przez swoje ugrupowanie oddziałów wydzielonych - wojska pierwszego rzutu dywizji wywołują swój transport, zakładują się na niego, zwijają w kolumny i wykorzystując skutki uderzeń atomowych oraz działania oddziałów wydzielonych szybko rozwijają natarcie w głąb.

Rozwijanie oddzielnych kolumn w ugrupowanie bojowe następuje tylko przy napotkaniu oporu na ocalałych odcinkach drugiej i trzeciej pozycji głównego pasa obrony.

Drugie rzuty pułków wprowadza się do walki przeważnie dla przełamania trzeciej pozycji, zaś drugie rzuty dywizji po przełamaniu głównego pasa obrony nieprzyjaciela w celu rozwinięcia natarcia w głąb.

3/ Odparcie kontrataku odwodów korpusnych nieprzyjaciela.

Ważnym zagadnieniem w czasie walki w głębi obrony jest odparcie możliwych kontrataków odwodów korpusnych nieprzyjaciela.

Biorąc pod uwagę możliwe średnie tempo natarcia wojsk w głównym pasie obrony nieprzyjaciela na kierunku głównego uderzenia około 2,5-3 km /godz. można liczyć, że pas ten może być przełamany w ciągu 3-4 godzin od rozpoczęcia natarcia.

Owód korpusny nieprzyjaciela /na głównych kierunkach będzie to z reguły dywizja pancerna /zazwyczaj będzie rozmieszczony w odległości około 25-30 km od przedniego skraju obrony. Na wyjście i rozwinięcie odwodu do wykonania kontrataku w przeciętnych warunkach potrzeba będzie około 2-3 godzin. Uwzględniając to, że odwód ten wyrusza zazwyczaj po pewnym czasie, licząc od momentu rozpoczęcia natarcia /kiedy można będzie określić skrzydła głównego zgrupowania nacierających wojsk/, oraz, że własne lotnictwo będzie swymi uderzeniami opóźniało jego manewr - należy wnioskować, że kontratak odwodu korpusnego nieprzyjaciela / w warunkach pomyślnie rozwijającego się natarcia naszych wojsk/ może być wykonany najczęściej po przełamaniu przez nacierające wojska głównego pasa obrony nieprzyjaciela. Nieprzyjaciel będzie przy tym niewątpliwie dążył do wykonania tego kontrataku na skrzydło głównego zgrupowania naszych wojsk, czyli na oddziały, które będą prowadziły jeszcze walkę w głównym pasie jego obrony, zaś od czoła

będzie starał się powstrzymać natarcie tych oddziałów, które przełamały główny pas, uporczywą obroną na pozycjach ryglowych i pośrednich między głównym a drugim pasem swojej obrony.

Po stwierdzeniu wyruszenia odwodu korpusnego nieprzyjaciela z rejonu rozmieszczenia w celu wykonania kontrataku, dowódca korpusu armijnego, w którego pasie natarcia kontratak ten jest możliwy, powinien niezwłocznie przystąpić do organizacji jego odparcia.

Szczególne znaczenia nabiera przy tym właściwa praca sztabu korpusu, tylko bowiem dokładne kalkulacje możliwości nieprzyjaciela i własnych wojsk dokonane na czas przez sztab korpusu na podstawie znajomości aktualnego położenia wojsk i realnych przewidywań rozwoju walki w czasie i przestrzeni mogą zapewnić dowódcy korpusu możliwość powzięcia na czas decyzji do odparcia kontrataku.

Podjmując decyzję do odparcia kontrataku odwodów korpusnych nieprzyjaciela, dowódca korpusu na podstawie przedstawionych przez sztab korpusu kalkulacji określa siły i środki, jakie należy wydzielić do odparcia tego kontrataku, ustala rubież, którą powinny one opanować i umocnić przed rozpoczęciem tego kontrataku oraz określa ugrupowanie wydzielonych sił i środków na kierunku kontrataku.

Ugrupowanie sił i środków wydzielonych do odparcia kontrataku powinno być głębokie i obejmować trzy urzutowane w głąb rubieże: pułkową, dywizyjną i korpusną. Odległość między tymi rubieżami powinna zapewnić rażenie kontrataku - jącego nieprzyjaciela /zwłaszcza jego czołgów/ skutecznym ogniem własnych wojsk, a z drugiej strony uniemożliwić mu jednoczesne rażenie naszych wojsk na dwóch rubieżach jednym uderzeniem atomowym, które nieprzyjaciel może wykonać dla wsparcia kontrataku. Odległość ta powinna wynosić około 2 km.

Na pierwszej /pułkowej/ rubieży umacniają się pułki pierwszego rzutu wraz ze swymi odwodami i grupami artylerii. Rubież ta może być wzmocniona artyleryjskim odwodem przeciwpancernym i oddziałem zaporowym dywizji. Głębokość tej rubieży wynosi 2,5-3 km.

Drugą rubież /dywizyjną/ organizują i umacniają odwody /drugi rzut - jeżeli nie został jeszcze użyty/ dywizji oraz dywizyjna grupa artylerii. Rubież ta może być wzmocniona artyleryjskim odwodem przeciwpancernym oraz oddziałem zaporowym korpusu. Głębokość tej rubieży może wynosić do 1 km.

Trzecią rubież organizują odwody korpusu armijnego względnie wydzielona część drugiego rzutu korpusu. Na tej rubieży może też być użyta w zależności od położenia część lub całość sił korpusnej grupy artylerii. Głębokość jej może wynosić 0,5-1 km.

W ten sposób głębokość całego ugrupowania bojowego sił i środków wydzielonych do odparcia kontrataku może wynosić do 8-9 km.

Należy przy tym nadmienić, że głębokość ta zależy będzie od spodziewanej siły uderzenia kontratakującego nieprzyjaciela. Dlatego też w wypadkach oczekiwanego kontrataku słabszych lub osłabionych naszym ogniem sił nieprzyjaciela trzeciej z wyżej opisanych rubieży można nie tworzyć, organizując przy tym bardziej silną obronę na pierwszej i drugiej rubieży.

W każdym jednak wypadku skład sił i środków wydzielonych do odparcia kontrataku odwodu korpusnego nieprzyjaciela powinien zapewnić możliwość załamania kontrataku i następnie rozbicie wojsk wykonujących kontratak.

Korpusny odwód nieprzyjaciela w czasie jego wychodzenia na rubież rozwinięcia do kontrataku dowódca korpusu niszczy zmasowanym ogniem artylerii i uderzeniami wspierającego lotnictwa. Niekiedy na odwód korpusny nieprzyjaciela na rubieży jego rozwinięcia do kontrataku może być wykonane uderzenie atomowe.

W tym wypadku wojska korpusu armijnego, wykorzystując skutki tego uderzenia, wykonują w ślad za nim zdecydowane uderzenie, okrążają i niszczą ocalałe po uderzeniu atomowym wojska nieprzyjaciela i następnie rozwijają dalsze natarcie w celu opanowania z marszu drugiego pasa jego obrony.

4/ Przełamanie z marszu drugiego pasa obrony nieprzyjaciela.

Dla spotęgowania siły uderzenia po wykonaniu zadania bliższego korpusu i szybkiego opanowania drugiego pasa obrony nieprzyjaciela - dowódca korpusu armijnego zazwyczaj wprowadzi do walki swój drugi rzut.

Przy wprowadzeniu do walki drugiego rzutu należy sprecyzować jego zadania bojowe a jednocześnie wydać dodatkowe wskazówki dowódcom dywizji pierwszego rzutu i dowódcom rodzajów wojsk odnośnie współdziałania i zabezpieczenia wprowadzenia do walki drugiego rzutu stosownie do wytworzonej w toku walki sytuacji. Dlatego też sztab korpusu armijnego jeszcze w toku walki o główny pas obrony nieprzyjaciela powinien zebrać dane o siłach nieprzyjaciela, którymi organizuje on /lub może organizować/ obronę na drugim pasie. Dane te są potrzebne, aby zapewnić dowódcy korpusu możliwość powzięcia na czas decyzji do opanowania tego pasa obrony z marszu i sprecyzowania /ustalenia/ zadań dla dowódców dywizji. Całość pracy dowódców i sztabów powinna być prowadzona przy tym tak, aby zabezpieczyć doprowadzenie decyzji do wojsk jeszcze przed ich podejściem do drugiego pasa obrony nieprzyjaciela.

Opanowanie drugiego pasa obrony nieprzyjaciela w znacznej mierze mogą ułatwić oddziały wydzielone, które powinny jeszcze przed podejściem czołowych oddziałów sił głównych opanować ważne pod względem taktycznym obiekty na przednim skraju tego pasa i utrzymać je do podejścia sił głównych dywizji.

W wypadku stwierdzenia zajmowania drugiego pasa obrony przez podchodzące odwody nieprzyjaciela, lotnictwo swymi uderzeniami wzbrania im zorganizowania obrony, a bez pośrednio przed podejściem czołowych oddziałów wojsk własnych artyleria i lotnictwo wykonują krótkie artyleryjsko-lotnicze przygotowanie ataku tego pasa, obezwładniając najważniejsze punkty oporu nieprzyjaciela na kierunkach uderzeń własnych wojsk, po czym wspierają ich atak: artyleria ześrodkowaniami ognia na żądanie dowódców pododdziałów, a lotnictwo - przez towarzyszenie.

Atak drugiego pasa obrony nieprzyjaciela oddziały i związki taktyczne korpusu armijnego wykonują z reguły z marszu, w miarę ich podejścia do przedniego skraju tego pasa obrony, nie czekając na podejście i rozwinięcie całości sił korpusu armijnego. W wypadku, gdy drugi pas obrony nie jest obsadzony przez wojska nieprzyjaciela, nacierające pododdziały włamują się w ten pas w ślad za wycofującymi się pododdziałami nieprzyjaciela, nie dając im możliwości zorganizowania obrony na tym pasie. Jeżeli na drugim pasie w chwili podejścia do niego czołowych oddziałów nacierających wojsk nieprzyjaciel będzie organizował obronę podciągniętymi odwodami, nacierające wojska mogą wykonać atak z marszu /w zależności od siły i składu nieprzyjaciela i stopnia zorganizowania przez niego obrony/ bądź poszczególnymi batalionami, bądź też w składzie pułków. W wypadku niepowodzenia ataku z marszu czołowych oddziałów, dowódcy dywizji mogą powtórzyć ten atak, wykonując go jednocześnie siłami pułków pierwszego rzutu po odpowiednim obezwładnieniu obrony nieprzyjaciela ogniem artylerii i uderzeniami lotnictwa.

W wypadku, jeżeli drugi pas obrony będzie obsadzony przez większe siły nieprzyjaciela, atak nacierających wojsk korpusu może być poprzedzony uderzeniami atomowymi. W tym wypadku związki taktyczne korpusu wykorzystując skutki uderzeń atomowych z marszu włamują się na drugi pas i zdecydowanie rozwijając natarcie niszczą ocalałe punkty oporu nieprzyjaciela.

Przeciwuderzenia bliskich odwodów operacyjnych nieprzyjaciela, które mogą wyjść w czasie walki naszych wojsk o drugi pas jego obrony korpusu, opiera całością względnie częścią sił w zależności od składu i siły odwodów nieprzyjaciela i od tego, czy działają one w pasie natarcia korpusu całością czy też tylko częścią sił. Dla odparcia przeciwuderzenia korpus armijny organizuje trzy urzutowane w głąb rubieże na zasadach podanych przy omówieniu sposobu odpięrania kontrataku odwodu korpuśnego nieprzyjaciela.

5/ Rozwinięcie natarcia w celu wykonania zadania dnia.

Po przełamaniu taktycznej strefy obrony nieprzyjaciela dowódca korpusu armijnego skierowuje wysiłki swych wojsk na szybkie rozwinięcie natarcia w celu opanowania rubieży zadania dnia korpusu.

W wypadku napotkania podchodzących odwodów nieprzyjaciela związki taktyczne korpusu dążą do ich rozbicia w boju spotkaniowym i nie dopuszczenia do zorganizowania przez nie obrony na rubieżach pośrednich.

W wypadku, jeżeli w pasie natarcia korpusu armijnego jest przewidziane wprowadzenie w wyłom grupy szybkiej Frontu /armii/, co we współczesnych warunkach najczęściej może nastąpić jeszcze w toku pierwszego dnia operacji - przed dowódcą korpusu w tym etapie natarcia staje dodatkowe niezwykle ważne zadanie, a mianowicie: zabezpieczenie wprowadzenia w wyłom grupy szybkiej, co będzie wymagało wykonania całego szeregu przedsięwzięć, które w niniejszym referacie z uwagi na organiczny jego zakres omówione nie będą.

Kierując walką w tym etapie natarcia dowódca korpusu armijnego powinien dążyć do tego, by pod koniec dnia związki taktyczne korpusu wyszły na rubież wskazaną mu przez dowódcę armii w takim ugrupowaniu bojowym, które zabezpieczałoby najlepsze warunki dla rozwinięcia natarcia w dniu następnym.

Z a k o ń c z e n i e .

Referat niniejszy nie miał na celu omówienia całokształtu zagadnień związanych z przełamaniem przygotowanej obrony nieprzyjaciela przez związki taktyczne, lecz tylko niektórych najważniejszych zagadnień, które podaliśmy, we wstępie referatu. Zagadnienia te, naszym zadaniem najbardziej wymagają szczegółowego przedyskutowania i wymiany poglądów, by ujednoczyć ich pojmowanie i praktyczne stosowanie w procesie szkolenia dowódców, sztabów i wojsk. Dlatego też uważamy, że na omówieniu tych właśnie zagadnień powinna być skupiona zasadnicza uwaga uczestników konferencji.

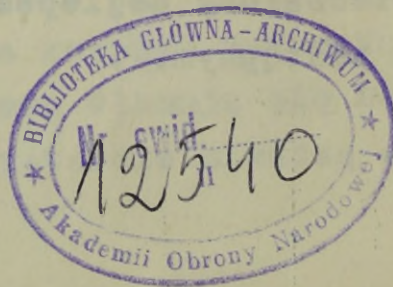
Referat z uwagi na jego ograniczony zakres nie porusza całego szeregu innych istotnych zagadnień związanych z omówionym tematem. Nie wykluczona jest możliwość, że niektóre z tych nie poruszonych w referacie zagadnień wywoływały w procesie szkolenia wojsk różne ich interpretowanie lub też były w ten czy inny sposób rozwiązywane w czasie szkolenia dowódców, sztabów i wojsk z własnej inicjatywy wykonawców. Wysłunięcie takich zagadnień przez uczestników konferencji niewątpliwie przyczyni się do rozszerzenia omawianej problematyki, wzbogacenia dyskusji i pełniejszego osiągnięcia celów konferencji.

Załączniki:

- Schemat nr.1 - Głębokość zadań bojowych KA i dywizji w natarciu.
Wariant I.
- Schemat nr.2 - Głębokość zadań bojowych KA i dywizji w natarciu.
Wariant II.
- Schemat nr.3 - " " " " " Wariant III.
- Schemat nr.4 - Ugrupowanie bojowe KA i dywizji w natarciu.
Wariant I.
- Schemat nr.5 - Ugrupowanie bojowe KA i dywizji w natarciu.
Wariant II.

Wykonano w 280 egz.

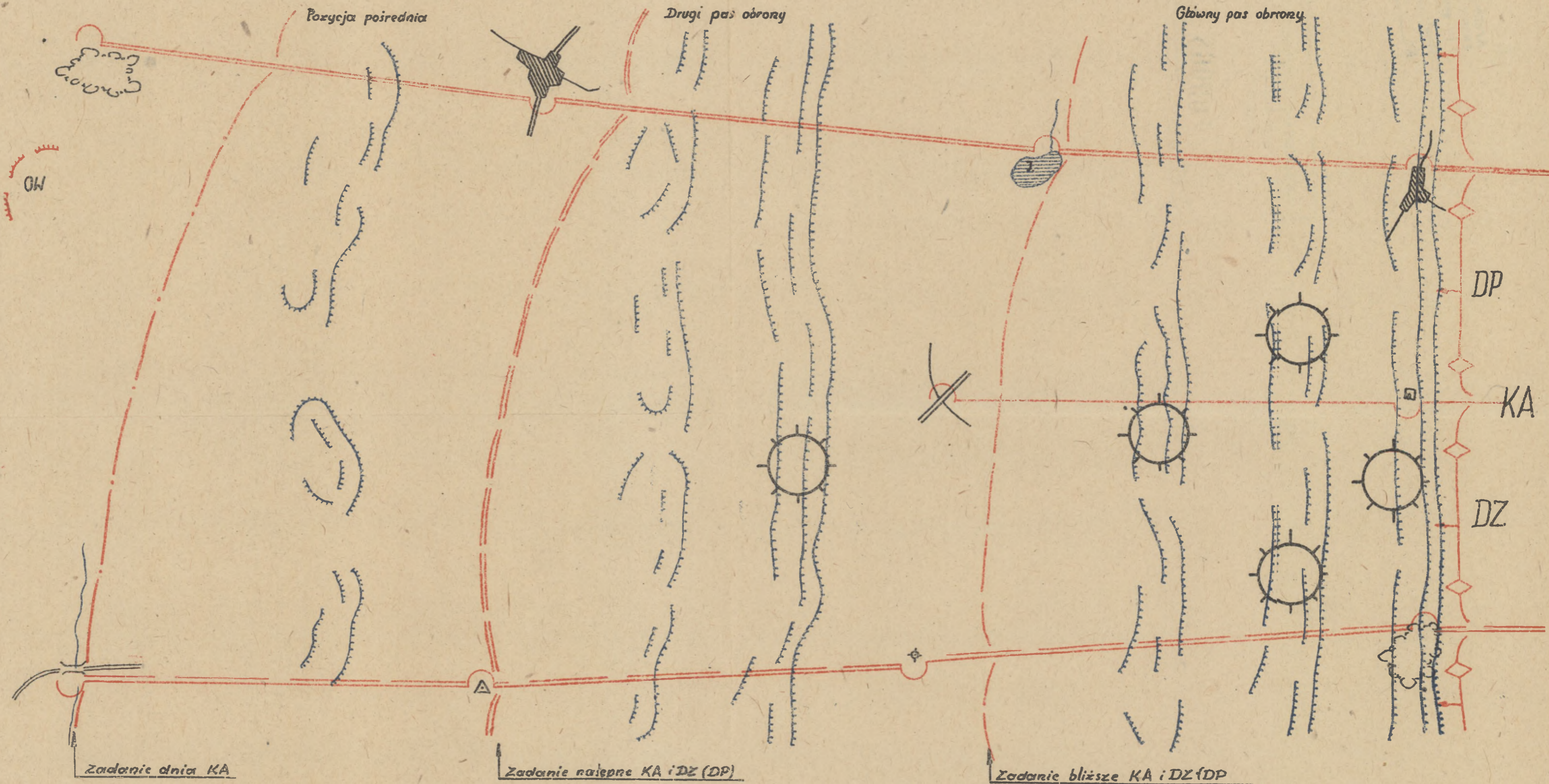
Egz. Nr.1 - 280 rozesłano wg spec. rozdzielnika uczestnikom konferencji.
Druk Wziatek Nr.ks.2430/Wyszk.
Dnia 7.10.55r.

SCHEMAT Nr 1
GLEBOKOSC ZADAN BOTOWYCH KORPUSU ARMINEGO I DYWIZJI W NATARCIU
NA ZAWZASU PRZYKOTOWIANA OBRONE NIEPRZYJACIELA
(wariant I)

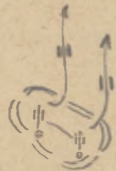
TAJNE

Egz. Nr.
 Nr. Ks. 2880/w.

ODBITO 280 EGZ

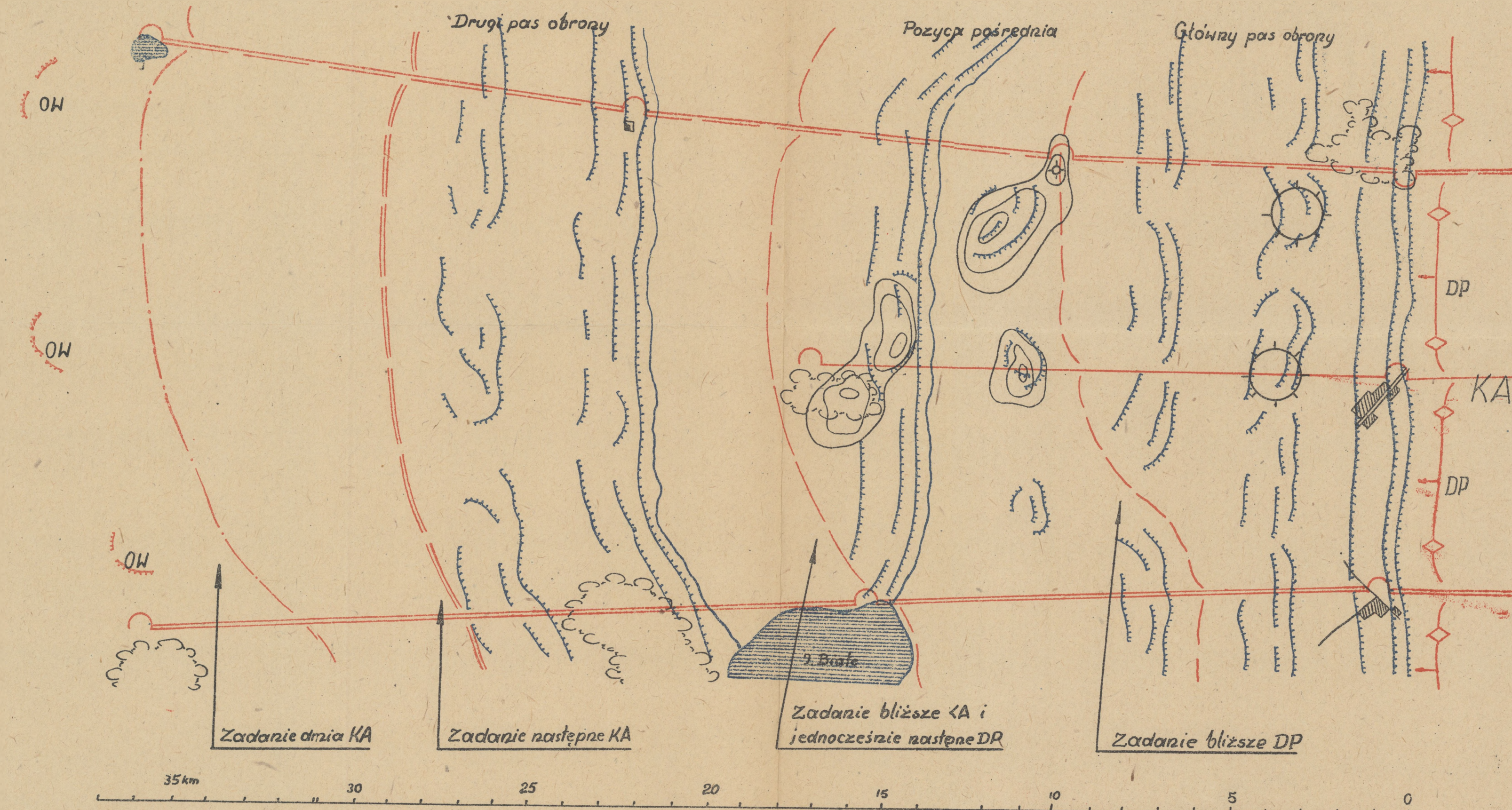
Bezwzględnie uczestnikom II konferencji
 m/59 specjalnego rozdzielnika
 wylk. plk KURNIEWICZ
 rys. Rzeczok dn. 2.11.55r.

SCHEMAT Nr 2
GŁĘBOKOŚĆ ZADAŃ BOJOWYCH KORPUSU ARMIJNEGO
I DYWIZJI W NATARCIU NA ZAWCZASU PRZYGOTOWANĄ OBRONĘ
NIEPRZYJACIELA
 (wariant II)

TAJNE

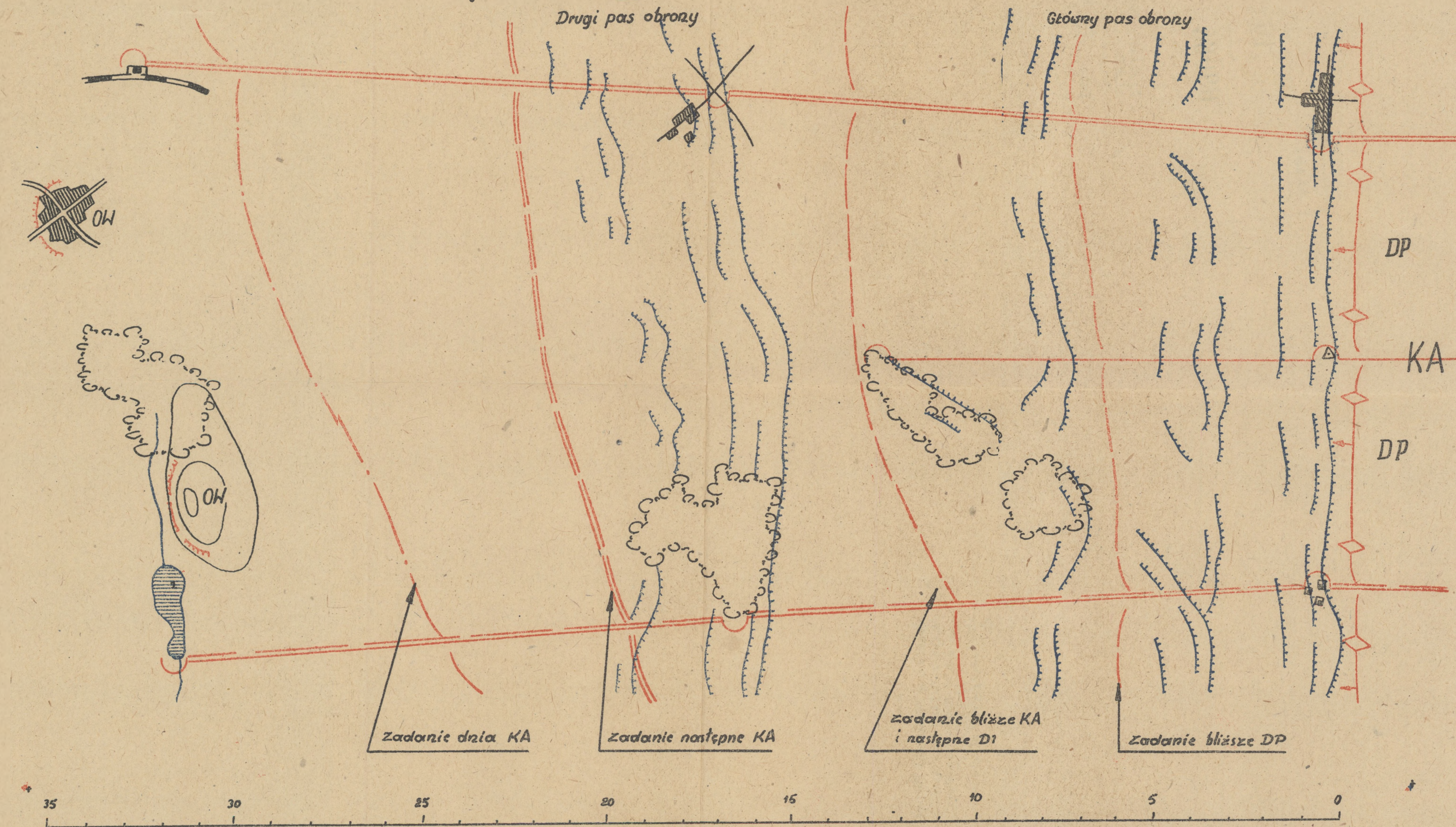
Egz. Nr.
 Nr. Ks. 2881/wr.

ODBITO 280 EGZ
 Rozesłano uczestnikom II konferencji
 wg specjalnego rozdziałnika
 wylk. płk. KURNIEWICZ
 w: Rzecznik dn. 3.11.55r.

SCHEMAT Nr 3
GŁĘBOKOŚĆ ZADAŃ BOJOWYCH KORPUSU ARMIJNEGO I DYWIZJI W NATARCIU
NA ZAWCZASU PRZYGOTOWANĄ OBRONĘ NIEPRZYJACIELA
(wariant III)

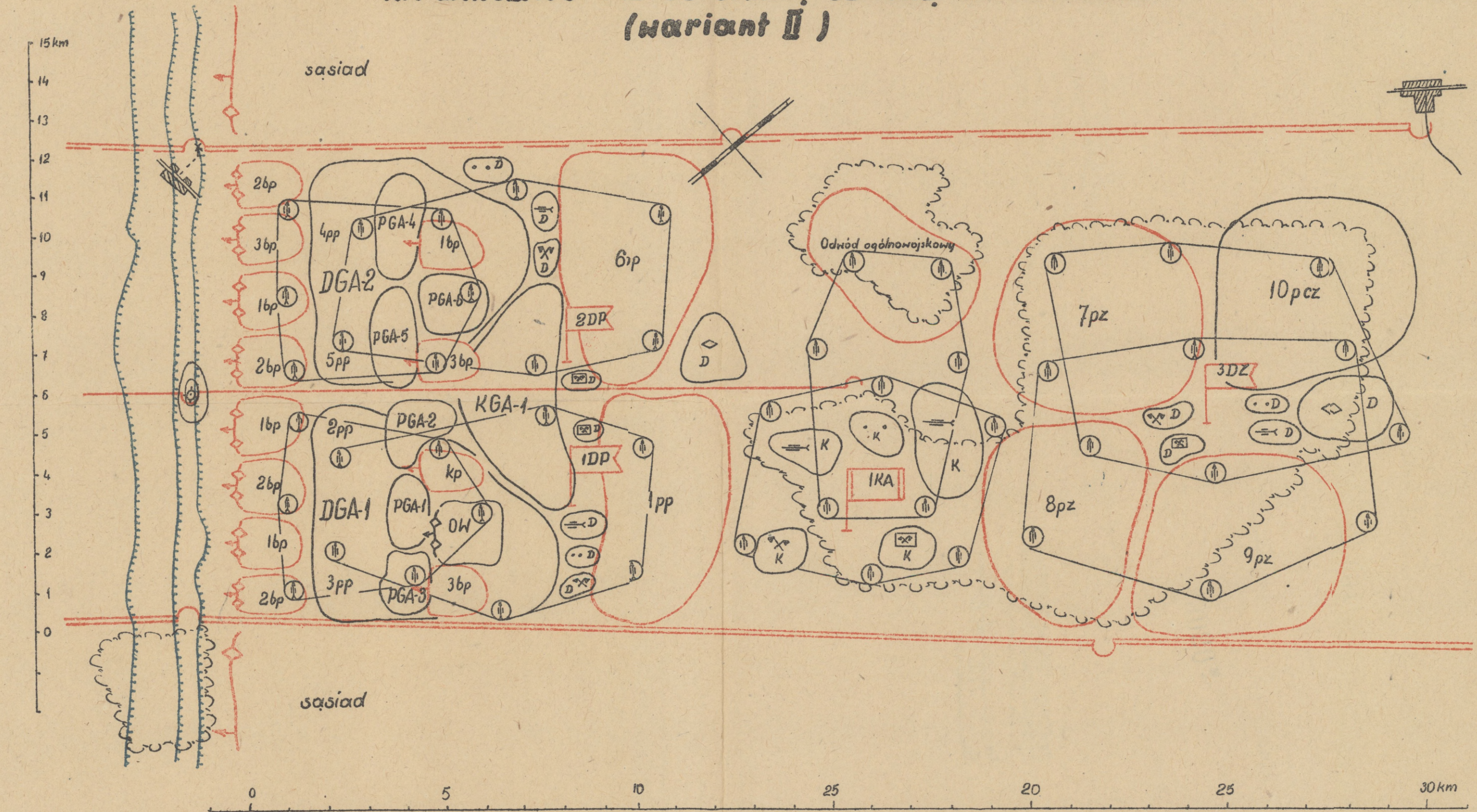
TAJNE
 Egz. Nr.
 Nr. Ks. 2302/w.

ODBITO 280 Egz.
 Rozesłano uczestnikom II konferencji
 w/g spryjalnego rozdzielnika
 wyk. pła. KURNIEWICZ.
 rps. Rzeczne dn. 2.11.55r.

SCHEMAT Nr 5
UGRUPOWANIE BOJOWE KORPUSU ARMIJNEGO I DYWIZJI W NATARCIU
NA ZANCZASU PRZYKOTOWANA OBRONĘ NIEPRZYJACIELA
(wariant II)

TAJNE
 Egz. Nr.
 Ks. Nr. 2884/W.

ODBITO 280 EGZ
 Rozesłano uczestnikom II konferencji
 w/g specjalnego rozdzielnika
 ref: plk. KURNIEWICZ
 ru: Bastkowski dn. 2.11.55r.